

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 14–20 листопада 2014 р.

і життя

Двигун патріотизму

стор. 5

Ідея понтиїзму

стор. 7

Відлуння «Молодості»

стор. 4

**Креативний простір
Наталії МУСІЄНКО**

фото Юрія ШКОДИ

НОВИНИ

ВИПРАВЛЕННЯ СИТУАЦІЇ

7 листопада міністр культури України Євген Нищук під час брифінгу в Будинку Уряду розповів про позицію Мінкультури щодо затвердження опорного історико-архітектурного плану міста Києва: «Міністерство культури чітко підкреслює: припинення дії п'ятого пункту наказу Мінкультури від 21.10.2011 № 912/0/16-11 – це не зелене світло забудовникам, як про це кажуть деякі ЗМІ. А навпаки – виправлення ситуації із забудовою, яка створювалася руками одіозного керівництва Департаменту охорони культурної спадщини при Мінкультури, прагнення попередити злочини, пов'язані із забудовою історичного центру Києва.

Наша мета – аби історико-архітектурний опорний план міста Києва був таким, що не допустить навіть натяку на спотворення центру міста».

КОНЦЕНТРАЦІЯ ЗУСИЛЬ

10–12 листопада в Києві, у Radisson Blu Hotel працювала конференція «Академія культури і освіти». Науковий форум відбувся в рамках проекту «Культурно-освітня академія», започаткованого Гете-інститутом в Україні з метою підтримки, визнання та професіоналізації українських культурних інституцій та ініціатив.

«Міністерство культури України докладає всіх зусиль для розробки нової культурної політики і стратегії культурного розвитку на найближчі десять років, яка передбачає концентрацію зусиль

для подальшої докорінної реформи культурної сфери в контексті євроінтеграційних процесів і зобов'язань, – сказав під час відкриття конференції міністр культури України Євген Нищук.

ПРОБЛЕМИ ОБЛАСТЕЙ

У Національній музичній академії України імені П. Чайковського міністр культури України провів нараду з керівниками закладів культури. Зібралися начальники обласних управлінь культури та керівники підвідомчих Міністерству культури організацій.

Виступили міністр культури України Євген Нищук, який привітав присутніх із Всеукраїнським днем працівників культури та майстрів народного мистецтва, перший заступник міністра Олеся Островська-Люта та заступники міністра Олександр Журавчак і Тамара Мазур.

Дискутували про різні можливості розвитку: проведення тренінгів для молоді, передовий досвід сучасних бібліотек, про роботу з євроінтеграції, участь у європейських програмах «Креативна Європа» та інших.

ОЧИМА МУСТАФИ

Творчий колектив у складі: Таміли Ташевої – співзасновниці і координатора громадської ініціативи «КримSOS», координатора Департаменту медіа-інформації громадської організації «Земляцтво кримських татар у місті Києві»;

Ольги Маркової – режисера та продюсера, експерта-міжнародника з прав людини; Фіми Чупахіна – піаніста, композитора, саундпродюсера – розпочинає роботу над створенням повнометражного документального фільму, який розкриє життєву історію Мустафи Джемілева, лідера кримськотатарського народу.

Художній прийом дозволить глядачеві пережити ключові моменти долі Мустафи, його очима подивитися як на радянське минуле, так і на сучасні Україну та світ.

НОВИЙ ФІЛЬМ ПРО ДОВЖЕНКО

10 листопада в Одесі розпочалися зйомки нового українського художньо-документального фільму «Олександр Довженко. Одеський світанок» Артема Антонченка. Проект здобув у жовтні грант Президента у розмірі 245 тис. грн. (із 350 тис. грн. юридичного зобов'язання держави). Запланований хронометраж стрічки – 26 хвилин.

Проект знімається на Одеській кіностудії. «Олександр Довженко. Одеський світанок» є першим кроком до створення більш масштабного проекту – повнометражного художнього фільму «Олександр Довженко. Одеський дебют» (режисер і сценарист Костянтин Коновалов).

ДОПОМОГА ПОРАНЕНИМ

У столиці, в Центральному будинку офіцерів за підтримки Міністерства культури України та Посольства Грузії в Україні відбулася благодійна культурно-патріотична акція «Допоможи пораненому!» Організатор – Всеукраїнський благодійний фонд «Соціальне партнерство».

Були присутні посол Грузії в Україні Михаїл Уклеба, заступник міністра культури – керівник апарату Тамара Мазур, представники культури, спорту та громадськості.

У концертній програмі взяли участь: заслужений ансамбль пісні і танцю Збройних сил України, Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня», ансамбль грузинських народних танців «Іберієлі» та інші.

МІНІ-ТАНК ВІД АРТИСТІВ

11 листопада на площі перед Львівським національним академічним театром опери та балету імені Соломії Крушельницької був представлений громадськості й переданий для АТО міні-танк-розвідник. Його сконструювала й виготувала у Львові група інженерів під керівництвом Ростислава Пасічника.

Кошти (49 тис. гривень) на міні-танк зібрав колектив театру Львівського національного академічного театру опери та балету з показу вистави «Запорожець за Дунаєм», яка була присвячена сучасному українському козацтву і на яку були запрошені бійці, котрі лікуються в госпіталях Львова.

ЕКСПОЗИЦІЯ ПРО ЗЛОЧИН

У Краматорську в Центральній бібліотеці імені М. Горького відкрилася документальна виставка «Голодомор в Україні 1932–1933 років – геноцид українського народу», яка розкриває механізми вчиненого комуністичним режимом злочину проти людяності – вбивства голодом мільйонів мешканців України.

Експозиція, організована Службою безпеки України, включає матеріали виставок, які створювалися в попередні роки. Демонструються плакати, представлені на виставці 2009 року за матеріалами розслідування кримінальної справи за фактом вчинення геноциду в Україні в 1932–1933 років, та експозиція «Вбивство голодом – геноцид», створена торік до 80-х роковин Голодомору 1932–1933 років в Україні.

ВІЙСЬКОВА ВИСТАВКА

Державна художня середня школа імені Т. Шевченка за підтримки Міністерства культури України, Національного військово-історичного музею України, Міжнародної асоціації дослідників фортифікації «Цитадель» презентувала у своєму приміщенні військову виставку «1941... Герої не вмирають... 2014...»

Документально-речова експозиція є результатом зв'язку бійців АТО і учнів школи. Вона представляє особисті речі бійців, які полягли на полі бою, зброю, унікальні історичні фотознімки, документи, прапори та інші матеріали.

БЛАГОДІЙНІСТЬ ВОЛИНЯН

У приміщенні прес-клубу Волинської обласної ради відбулася зустріч «Все для перемоги» з організаторами культурно-громадської акції волинських митців і всіх патріотів Волині на підтримку української армії. Захід, який тривав у регіоні протягом вересня–жовтня, проводився під гаслом «Допоможемо волинським воїнам – вони захищають кожного з нас».

Про хід, проведення і підсумки благодійної акції поінформували присутніх начальник управління культури облдержадміністрації Валерій Дмитрук, заслужений діяч мистецтв України Віталій Іваницький та голова Волинської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану Григорій Павлович. За період проведення акції працівниками культури області було зібрано понад 101 тис. грн пожертв.

Під час зустрічі відбулася передача приладів нічного бачення і тепловізорів (придбаних за благодійні кошти) волинським воїнам, які беруть участь у бойових діях на Сході України.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

НАЦІОНАЛЬНА ПРЕМІЯ

Комітет із Національної премії України імені Тараса Шевченка повідомляє, що закінчив прийом літературно-мистецьких творів, висунутих Міністерством культури України, Державним комітетом телебачення і радіомовлення України, Національною академією наук України, Національною академією мистецтв України, національними та всеукраїнськими творчими спілками, Українським фондом культури, Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка на здобуття Національної премії 2015 року.

Кількість поданих літературно-мистецьких творів – 48 за вісьмома напрямками. Зі списком пошуків можна ознайомитися на сайті комітету www.knpu.gov.ua

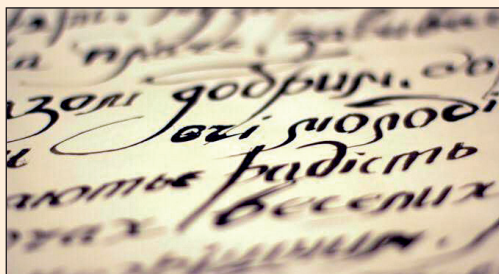
СИМВОЛІЧНИЙ ЗБІГ

З нагоди Дня української писемності та мови Президент України Петро Порошенко та міністр культури України Євген Нищук звернулися до українців через Facebook.

«Любімо українську мову, плекаймо її. Говорити нею – це найкращий спосіб її підтримати.

Дедалі більше російськомовних поділяє позицію, на якій і я стою, як Президент: єдиною державною є і буде наша українська мова.

Ми бачимо, що російською мовою Україну захищають і люблять так само мужньо і палко, як українською. Після того, що ми всі разом пережили і переживаємо цього року, нас вже ніхто і ніколи не розділить за мовною ознакою. Я, як Президент, цього не допущу.

Щиро вітаю вас з Днем української мови та писемності. Слава Україні!» – зазначив Петро Порошенко. «Друзі! Так співпало, що сьогодні ми відзначаємо аж два свята – день української мови та писемності та день працівника культури! Це символічний збіг! Адже саме мова та культура роблять нас самобутніми, вирізняють серед народів, а здобутки митців – прекрасні літературні твори, живописні полотна, театральні, музичні та кіношедеври та багато-багато іншого дають тисячі приводів для гордості за те, що ми – УКРАЇНЦІ!

Хочу щиро привітати усіх нас з цим днем, адже кожен – хто за покликом серця, хто за професією, а хто просто у мрія – митець! Хотілося би традиційно побажати натхнення, але у такий непростий для нашої Батьківщини час – бажаю усім нам миру і чистого неба над головою! А все решта – у нас є! І щоденно українці це підтверджують – своїми вчинками, думками, прагненнями!» – підкреслив Євген Нищук.

У понеділок «главный канал страны» вже втретє показав сюжет, присвячений Національному газетно-журнальному видавництву.

Керівників Мінкульту й видавництва звинувачують у корупції, неправомірних звільненнях працівників, скороченні накладів газет-журналів та інших неблицях. Напрошується запитання: «А судді ж хто?», тобто «Хто замовники»? Адже час у вечірніх новинах недешевий, тож втретє за півроку шпиняти видавництво, що фінансується з державного бюджету, точно комусь вигідно. Хтось же «башляє»!..

Хочете дізнатися наші таємниці? Можливо, для багатьох це стане несподіванкою, а то й шоком. Посадові оклади журналістів Національного газетно-журнального видавництва не змінювалися з 1998 року. За вирахуванням внесків до цільових фондів та прибуткового податку реальна зарплата редактора відділу на місяць складає 1957 грн, а власного кореспондента газети – аж 1476 грн. Гонорарний фонд у видавництві взагалі відсутній. Окрім того, через скорочення бюджетного фінансування видавництво перейшло на скорочений робочий тиждень, тож журналісти отримують іще на 20 % меншу платню, відповідно – 1565 та 1180 грн. Довідалися?

Упродовж весни-літа цього-річ у видавництві розгортався антикорупційний «водевіль»: поступово і добровільно, немов у повільному танку, кружляли звільнялися 4 творчих та 5 адміністративно-господарчих пар працівників, які мали тісні претісні зв'язки з керівником пори Януковича.

Недорахувалися ми рідного чоловіка (а він, неборака, без освіти, колись було сягнув посади головного редактора журналу «Пам'ятки України»), однокласниці-чарівниці, ріднесеньких кума і куми попереднього генерального директора видавництва пані Олесі Білаш, а також її друзів (ну дуже вже близьких)... Щоправда, і досі на одній із відповідальних посад у видавництві залишається

дея рідна донька пані Лесі – перукар за освітою...

Як перекладається італійською мовою слово «сім'я», сподіваюся, ви знаєте.

Сама ж пані Білаш, кажуть, перебуває десь у селі на Полтавщині, у краях Миколи Гоголя, тож передає настирливим кореспондентам свої віщування телефоном. Останнє її телепророцтво: 2015 року газети-журнали Мінкульту будуть фігурувати «токо» в Інтернеті! Баста!..

донедавна складало 93 %. А ви кажете...

Щоб позбутися оцих макулатурних залишків, як і всього синьо-білого минулого, щотижня за участю заступника міністра культури О. Журавчика (ну зовсім випадково названого телекореспонденткою ЖуравчиКом, як і журнал «Українська культура» – «Культурною Україною») у травні-серпні ц. р. засідала громадська експертна видавничка рада Національного

про тодішнє визискування журналістів.

Усі газети та журнали змінилися, зросли їхні тиражі, ми примножили коло передплатників (журналів до 10 %, газети «Культура і життя» – 12,7 %), залучені до роботи на постійній основі відомі автори у царині культурологічної журналістики...

Але зробити належить набагато більше, аніж зроблено.

І наостанок. Інтегрованим показником успішності будь-

Не дай, Боже! Цур мене, цур!..

Не складно здогадатися, що саме ця очільниця (подейкують, підносячи вказівного пальця догори, кума самого Кулиняка!) та її синьо-біла «команда», призначена сумнозвісним режимом, сьогодні розповідає дешеві байки про «низькі тиражі» та «нечувані прибутки від реклами». А між іншим, залишки незатребуваної друкованої продукції на 01.01.2014 у видавництві сягнули 1 млн грн, з-поміж яких лєвова частка (86 %) – випуски глянцевого журналу «Українська культура» часів «царювання» скандально відомої улюбленої племінниці (вчорашньої студентки) того ж Михайла (за версією Ганни Герман – «Міші») Кулиняка, міністра культури з-під Януковича (№№ 1–12 за 2013 р.). Повернення з реалізації цього журналу в мережі «Союздрук»

газетно-журнального видавництва. Детально проаналізовано і затверджено стратегію розповсюдження преси, здійснено сегментування сучасного ринку розповсюдження кожної з газет і кожного журналу. Розпочато маркетингові дослідження на сучасному ринку реклами, задля чого рекламу вміщуємо в обмін на розповсюдження видань та інформаційне спонсорство.

За ці кілька місяців ми не тільки зберегли колектив видавництва. До речі, звільнилися за власним бажанням лише 18 із 76, а не половина співробітників, як неправдиво повідомлялося в телесюжеті.

Навіть не намагаємося запитувати, де був цей «принциповий» телеканал восени 2010 року, коли з нашого видавництва команда Януковича брутально звільнила 47 наших колег. До честі сайту «Телекритика» – він єдиний писав

якого видання є його наклад. «Культура і життя» за останні місяці його потроїла. Наші видання читають бійці в зоні АТО, пасажери Укрзалізничці та міжнародних авіаліній, глядачі театрів і студенти-першокурсники. Сердечна подяка тим, хто повірив новій старій команді і підтримав видавництво і словом, і ділом!

Сподіваємося, що винесена сьогодні на громадський розгляд концепція розвитку державного підприємства «Національне газетно-журнальне видавництво» дозволить після «чорної п'ятирічки Януковича» відродити авторитет наших видань, зменшити обсяги державних дотацій та розширити спектр культурологічних проєктів. Без половини, звісно...

Анатолій СЕРИКОВ,
заслужений журналіст України

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

У КІНОТЕАТРАХ ІЗ 13 ЛИСТОПАДА

Найближчий вікенд увійде в історію як початок прокату найкасовішого вітчизняного фільму. Раніше це звання належало «ТомуХтоПройшовКрізьВогонь», бокс-офіс якого досяг \$ 212 тис. За прогнозами експертів, «Поводир» перевершить результат удвічі. Компанію українському блокбастеру на цьому тижні складе бразильський альманах романтичних короткометражок та молодіжна мелодрама.

Поводир

Стрічка відновлює події 30-х років ХХ ст., коли НКВС розстріляв кілька сотень коззарів, зібравши їх у Харкові під приводом з'їзду. У центрі сюжету – американський хлопчик, який волею підступної долі опинився поводирем у сліпого коззаря Івана Кочерги. Цей хлопець і став єдиним свідком тих трагічних подій.

Ріо, я люблю тебе

Серед режисерів, які взяли участь в цьому проєкті, майже всі мають за попередні свої роботи якщо не «Оскар» чи «Золотого ведмедя», то номінації на кінофестах у Каннах, Сан-Себастьяні тощо.

У десяти фільмах, що входять у цей проєкт, будуть наркотики і релігія, окраїнні нетрі й центральні палаци, багаті та бездомні... Словом, фільм покаже всю палітру життя у місті, з яким часто порівнював провінційні радянські містечка Остап Бендер. Відчувши чари цього мегаполісу та озирнувшись навколо після перегляду стрічки, напевне, і вам захочеться сказати: «Ні, це не Ріо-де-Жанейро...»

3 любові, Розі

Розі Дюнн планує разом зі своїм найкращим другом вступити до університету. Та після шкільної вечірки вона дізнається, що завагітніла. З цього моменту подальше життя дівчини докорінно змінюється. З амбіційної абітурієнтки вона перетворюється на маму.

Друг Розі стає студентом, від'їжджає в інше місто, зустрічає нових друзів. Та незважаючи на це, їхні стосунки не слабнуть навіть за 12 років розлуки.

Мозаїка Майдану

Антон ФІЛАТОВ

Найкращим фільмом у Національному конкурсі кінофестивалю «Молодість» було визнано «Обличчя» Нікона Романченка.

Стрічка відкриває перед глядачем мозаїку людей, які були на Євромайдані. Цю документальну картину 23-річний режисер захищав як дипломну роботу, випускаючись цього року з університету.

Це вже далеко не перша його участь у кінофестивалі «Молодість». Торік у рамках кінофоруму показувалася короткометражна робота Нікона «Порятунок». У далекому 2003-му на цьому ж фестивалі демонструвалася стрічка Сергія Маслобойщикова «Шум вітру», в якій Романченко зіграв одну з ключових ролей. Крім того, молодий режисер неодноразово брав участь у паралельному конкурсі фестивалю Shoot and play.

В ексклюзивному інтерв'ю «КіЖ» Нікон Романченко розповідає про роботу над «Обличчями» та проєкти, з якими його можна буде зустріти на «Молодісті» у наступних роках.

– Коли ти розпочав роботу над цим документальним фільмом?

– У грудні. Спочатку відзнятий на Майдані матеріал я мон-

тував у короткі кількахвилинні ролики. Робив це, аби показати, що там стоять не безхатьки, не фашисти, а нормальні люди.

Робота над такими короткометражками була хаотичною – я знімав ті події, на які потрапляв. Загалом я відзняв близько 400 гігабайтів відео, і частина цього матеріалу увійшла в альманах «Чорний зошит Майдану». Лише навесні все це оформилося у фільм, який і відібрали на «Молодість».

– Окрім «Обличчя», у тебе залишилися короткі ролики про Майдан?

– Так. Серед них є коротенький фільм про чоловіка, який розписує каски, і про піаніно, що стояло посеред площі... Усього таких коротких фільмів близько восьми. Надалі я на-

вряд чи буду перемонтовувати «Обличчя» і ці ролики. Гадаю, не треба руйнувати ту форму, в якій вони сьогодні.

Події я знімав разом з Анастасією Лисенко. Наприклад, усі кадри, відзняті на Грушевського, – її робота. Коли вона тримала у руках камеру, я прикривав її, щоб вчасно відвернутися від небезпеки.

– Показ твого фільму на «Молодісті» став українською і світовою прем'єрою стрічки. Яка подальша фестивальна доля картини?

– Зараз мені цікаво надіслати фільм на Гонконгський кінофестиваль, адже там нещодавно почалися події, подібні до наших. Тож «Обличчя» будуть перегукуватися з ситуацією у їхній країні.

– Надалі ти плануєш зосередитися саме на ігровому кіно?

– Так. Я ще не зняв таку ігрову стрічку, яка б мене влаштувала на 100 %. Тож наразі я поставив перед собою мету зняти повнометражну ігрову картину. Проте життя мінливе, і, можливо, незабаром я знову візьмусь за документальну роботу.

– Де найближчим часом можна буде переглянути «Обличчя»?

– Тільки-но ми провели показ у Миколаєві. Це було «Відлуння Молодісті», у рамках якого демонструвалися вітчизняні картини з фестивалю. Фільм буде показуватися у кіноклубах і, сподіваюся, на престижних закордонних фестивалях.

Міжпланетний наперсточник

Одразу після виходу на екрани «Інтерстеллар» здобув статус «головної прем'єри року у популярному кіно».

Це підтверджується мегатоннами схвальних рецензій та миттєвим потраплянням цього фільму на перші позиції у найавторитетніших рейтингах.

Атракційність та філософічність у блокбастері поєднуються настільки ненав'язливо та легко, що фільм буде цікавим і яйцеголовим інтелектуалам, і найпримітивнішим глядачам, у яких мозок забитий попкорном.

Події розгортаються у недалекому майбутньому, коли людство зіткнулося з продовольчою кризою. Дедалі частіші пилові бурі знищують

врожай. До того ж усі потерпають від загадкового грибка, який активно поглинає кисень. Боротися з цією напастю людство безсиле. Таємний відділ НАСА відчайдушно шу-

кає у Всесвіті планету, на яку можна було б перенести землян. Герої фільму відправляються на мільйони світлових років, щоб остаточно з'ясувати, чи знайдеться у не-

осяжному космосі місцинка для нашого роду.

Режисер Крістофер Нолан після виходу цієї стрічки, напевно, назавжди закріпить за собою статус знакового режисера сучасності.

Як і в попередніх своїх фільмах, він ефектно показує глядачеві фокуси. Немов наперсточник, він віртуозно крутить стаканчиками, під одним з яких замість кульки криється планета, придатна для життя.

І поки глядач зачаровано спостерігає за магією комп'ютерної графіки, сам режисер глибоко запускає руку у його кишеньку. Кожна з трьох попередніх стрічок Нолана зібрала більше \$800 млн. Рекордний бокс-офіс очікується за прокат «Інтерстеллара».

сторінка андрія куркова

...Сьогодні, покидаючи цьогорічну європейську столицю – Ригу, я додав би наступне: Україні потрібна сучасна програма стимулювання внутрішнього туризму та стимулювання пізнавального інтересу до власної держави. Україна теж може щороку вибирати по дві власних культурних столиці – одну на Сході чи Півночі, іншу на Заході чи Півдні.

У кожному українському місті нині легко знайти і культуртрегерів, і волонтерів, готових допомогти місцевій владі впоратися з наповненням такого року культури. У кожному місті знайдуться представники бізнесу, які зрозуміють, наскільки важливі для місцевої економіки внутрішні туристи, наскільки це важливо і для самих городян, які зможуть подивитися на свою малу батьківщину іншим, оновленим поглядом.

Але це тільки те, що саме собою напрошується до реалізації! А якщо до цього додати можливість кожній області проводити подібну регіональну програму з поживлення життя обраних, щоразу нових міст і містечок? Українці традиційно оцінюють значимість райцентру за його базаром, забуваючи, що живемо ми не базаром єдиним!

Так, можна, звичайно, вечорами дивитися телеканал «Дискавери» і відкривати для себе джунглі Амазонії і пустелі Північної Африки. Але якщо повірити, що і наша рідна земля здатна нас здивувати, то вдома всидіти буде набагато важче. А повірити в це легко. Досить ознайомитися з програмою «Сім чудес України», погортати веб-сайти, які розповідають про наші власні пам'ятки і про те, як до них дістатися.

Цікавість – двигун патріотизму

Андрій КУРКОВ

Європа вчиться і навчас. Вона «перемелює» сотні тисяч емігрантів, але й наповнює літаки, автобуси і поїзди своїми громадянами, охочими трохи краще дізнатися, де вони мешкають.

Нехай ці люди живуть у Литві й одночасно в Європі, але якщо свою Литву вони знають, то свою Європу вони вчтатимуть до кінця віку.

Європа як об'єднаний простір у людському вимірі нескінченна як у географічному сенсі, так і в культурному. І щоб зробити її для самих європейців заглибленою, зрозумілою, ріднішою, ще в 1985 році була придумана програма «Культурна столиця Європи», щоб звертати увагу континенту щоразу на новий регіон, нове місто, іншу європейську культуру.

У 1988 році культурною столицею став Західний Берлін. Ви можете собі це уявити зараз: Східний Берлін, все ще завішаний портретами Гонеккера, намагався зазирнути за охоронювану прикордонниками стіну, зазирнути в інший Берлін, який раптом став культурною столицею всієї Європи! Відтоді десятки європейських міст звертали на себе увагу завдяки цій програмі, і мільйони європейців їхали в ці міста і країни і тамували свою географічну і культурну цікавість.

Програма змінювалася, корегувалася. Деякий час одночасно з містом, обраним черговою культурною столицею Європи, місто не з Західної Європи отримувало свої 15 хвилин слави, потрапляючи в Європейський місяць культури. Але програма для цих населених пунктів була згорнута. Занадто багато ще міст у самому ЄС, які відчувають, що їх недооцінюють, недовідвідують, недогадують. Тепер щороку Європейський Союз обирає дві культурні столиці Європи одночасно. У 2014-му, який уже добігає кінця, однією з таких столиць була і поки ще залишається Рига.

«Як статус культурної столиці вплинув на життя міста?» – поцікавився я в одній з організаторів та координаторів

європейської програми міста Айви Розенберг. виявилось, що підрахунки результатів року ще не закінчені – ними займається інша команда, але перше півріччя перебування в статусі культурної столиці Європи принесло Латвії збільшення потоку туристів на 19 %.

Я не бухгалтер, і цифри для мене на другому плані. Насамперед мене цікавив процес підготовки і зміст культурного життя міста в цей період. виявилось, що підготовка тривала 4 роки, і за цей час команда організаторів спрацювалася так, що тепер навіть не думає розлучатися! Десятки ініціативних та креативних дівчат і хлопців, чоловіків і жінок, змогли не тільки заповни-

зидент Літського університету Амстердама Стів Остен. Були й координатори майбутніх культурних столиць Європи, включно з Жірі Сульженко з чеського міста Пльзень.

«Ми дуже хочемо показати, що наше місто може запропонувати культурній Європі набагато більше, ніж просто пиво, – сказав він при розмові. – У нас багате театральне життя, багато цікавих діячів мистецтва, багата історія, яка поки не відома багатьом європейцям».

«У мого міста, на відміну від Пльзеня, немає навіть пивного бренду! – поділилася Раріца Збранка з румунської Трансільванії, міста Клуша. – Нам це належить створити і зміц-

дятьсь і Одесу, але величезна частина наших співвітчизників не виїжджає десятиліттями зі свого району чи області. І найбільш «нерухомими» насправді традиційно були жителі Донбасу і Криму.

Україна, якщо ми хочемо, щоб нинішня ситуація більше ніколи не повторювалася, має серйозно ставитися як щодо внутрішньої робочої міграції, так і внутрішнього туризму. Ці речі взаємопов'язані. Той, хто бажає зазирнути в найзаптишні куточки своєї держави, буде легкий на підйом і тоді, коли економічна ситуація змусить шукати роботу в інших регіонах. Це проходили багато країн, і навряд чи Україна уникне подібної ситуації.

ти рік сотнями подій і акцій, фестивалів і виставок, а й запросили собі на допомогу іноземних колег. справа в тому, що міста, які вже побували у статусі культурної столиці Європи, створили неформальну асоціацію, що допомагає командам нових культурних столиць впоратися з валом завдань і проектів та уникнути при цьому тих помилок, яких припускалися колеги раніше.

Ось і цього разу серед учасників конференції, присвяченій збереженню загальноєвропейської культурної політики, частиною якої є програма «Культурна столиця Європи», були і координатор програми в Західному Берліні в 1988 році Неле Гертілінг, і координатор програми в Амстердамі в 1989 році, нині пре-

нити впізнаваність міста і регіону!»

Україні давно варто придивитися до такої практики стимулювання внутрішнього європейського туризму. Однією з проблем, яка стала, зокрема, і причиною нинішньої трагічної ситуації в Донбасі та в Криму, є фізична «нерухомість» нашого суспільства, небажання озиратися на різні боки і цікавитися: що знаходиться за найближчим горизонтом? Хто там живе, і як ці люди думають?

Не було у нас ні внутрішньої робочої міграції, яка допомагає суспільству динамічно розвиватися, ні внутрішнього туризму. Так, частина громадян України легка на підйом і готова полетіти відпочивати в Єгипет і Туреччину, або в Бер-

йдеться не про масову робочу міграцію, а про міграцію малої частини населення, про міграцію, яка збалансовує економічний розвиток суспільства. Сам же Донбас також є результатом робочої міграції, тільки масової, ідеологізованої й одноразової.

Недавно мене запитав один журналіст: «А що ви зробили б, якби стали міністром культури?» Тоді я розповів йому про різні способи поділу бухгалтерської діяльності Міністерства культури, пов'язаної з фінансуванням театрів, музеїв та інших об'єктів культури і, власне, культурної діяльності, підтримки та фінансування проектів, спрямованих на посилення в українській культурі елементів сучасного мистецтва.

редактор
Людмила ЧЕЧЕЛЬ

КНИГОЗБІРНЯ

■ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

У міській книгарні «Є» київська письменниця Міла Іванцова презентувала книжку «Теплі історії про радість і сум».

Міла Іванцова почала писати у зрілому віці. Спочатку це були вірші та оповідання. Однак визнання їй принесли романи. Роман «Родовий відмінок» здобув номінацію «Вибір видавців» у літературному конкурсі «Коронація слова – 2009». Роман «Гра в паралельне читання» увійшов у трійку творів-переможців цього ж конкурсу у 2012 році. Зараз письменниця має у творчому доробку шість романів.

– Видавництва, що друкували мої романи, не хотіли видавати малі форми. А я дуже люблю оповідання. Навіть дійшло до того, що у два попередні романи я вставила власні оповідання, бо хотіла привабити увагу до малих форм. Тож цього літа я звернулася до видавництва «Брайт Стар Паблішинг», де вирішили, що мої оповідання добре доповнюють серію «Теплі історії». У цій книжці я збила невеликі твори, які були написані за останні 10 років, якщо не більше, – розповіла Міла Іванцова.

■ КИЇВ

В Українському фонді культури у рамках Всеукраїнського літературно-мистецького проекту «Незабутні зустрічі» відбулася презентація Вінницького обласного Будинку культури учителя, який відзначає 70-річчя.

– У рамках творчого проекту «Незабутні зустрічі», – розповідає Тетяна Мельник, – ми привезли до столиці лауреатів численних міжнародних та Всеукраїнських фестивалів і конкурсів різних років, зокрема, співачку Тетяну Бондар та народне вокальне тріо «Зірниця» під керівництвом композитора, відмінника освіти України, лауреата міжнародного пісенного фестивалю мистецтв «Зірки пекторалі» та Всеукраїнського конкурсу керівників художніх колективів «Золотий Орфей», лауреата всеукраїнського пісенного фестивалю «Пісня року – 2014» Ольгу Янушкевич.

У програмі звучали пісні, написані Ольгою Янушкевич на слова сучасних українських поетів Ніни Шаварської, Олени Вітенко, Любові Маслової, Тетяни Яковенко.

Тетяна Бондар подарувала приємні хвилини насолоди вишуканим українським романсом.

Поетичне слово звучало з вуст Олени Вітенко, Тетяни Яковенко та засновниці проекту, ведучої мистецьких програм українського радіо Ніни Шаварської.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

Terra poetica. Фінал

Таня СОЛОВЕЙ

Міжнародний поетичний фестиваль Terra poetica завдяки зусиллям відомої поетки та громадської діячки Лесі Мудрак цього року було вперше проведено в Україні.

Інформаційним партнером фестивалю стала газета «Культура і життя».

Фестиваль передбачав конкурс для іноземних учасників із 10 країн світу: Гіларі Ширз (Англія), Морін Велдон (Уельс), Морель Сміт (Шотландія), Діті Ронен (Ізраїль), Христина Ленковська (Польща), Ак Вельсапар (Швеція), Юрій Талвет (Естонія), Дімітр Хрістов (Болгарія), Катеріна Стойкова-Клемер (США), Слагана Атанасова (Македонія).

У переддень фестивалю Генеральний партнер заходу «Самміт-книга» видав англomовну антологію Terra poetica, де подані твори учасників із 17 країн (англійською) та 20-ти сучасних українських авторів (в англomовному перекладі).

Протягом усього фестивалю відбувалися читання поезій мовою оригіналу та перекладені англійською, а глядачі мали змогу проголосувати за улюбленого учасника за допомогою СМС-голосування та на сайті фестивалю. Також усі читання оцінювало почесне журі конкурсу, у скла-

ді якого були чарівна поетеса Морін Велдон та голова журі Дмитро Дроздовський. Коментарі пана Дмитра подано нижче:

«Третя премія фестивалю дісталася учасниці Слагани Атанасовій з Македонії.

Слагана Атанасова – «улюблениця мас», за неї віддало свій голос дуже багато тих, хто голосував за допомогою Інтернету та СМС. Її поезія сповнена нетрадиційними образами, несполучуваними метафоричними сполуками. Це голос молоді поетки, яка не боїться дерзати, водночас залишаючись вірною естетичності. Вона – володарка призу глядацьких симпатій в Україні.

Друга премія – Гіларі Ширз (Великобританія).

У Гіларі Ширз надзвичайно глибокі за філософсько-

психологічним рівнем вірші. Дуже добра англійська поезія, яка виростає з питомої поетичної традиції. Немає надірвності, штучності, пафо-

су, зайвої екстравагантності. Є глибока жіноча філософічність.

Гіларі надзвичайно вільно поводить себе в англійській літературній традиції, водночас не руйнуючи основ доброї британської поезії. Вона майстерно поєднує урбанізм пост-сучасного світу з універсальною традиційністю та гуманізмом.

За Малларме (поезія – найкращі слова у найкращому порядку) – її поезія найсильніша. Вона прочитала міні-поему про український Голодомор, у якій блискуче передала історичний трагізм і катастрофізм, монструозність комуністичного мислення. Етично виважена й по-епічному спокійна – такою видається поезія Гіларі Ширз».

Премія Діті Ронен

«Від першого дня її виступи здобули найвищу оцінку. І з-поміж членів журі, і з-поміж глядацької аудиторії.»

Вона артистична, глибока, тонка у відтінках, також, по суті, епік з обличчям ліричної поетеси. Її вірші – це магічне камлання, ритуально-міфологічні твори, в яких жінка просить розради у Господа за свої гріхи.

Це особливе метафоричне і метафізичне розгрішення. Вона зберегла в собі любов до України, яка дала їй життя. І автентичність цього переживання, трансформованого в поетичному тексті, вражає своєю емоційною силою», – зауважив Дмитро Дроздовський.

Урочиста церемонія закриття Міжнародного фестивалю Terra poetica відбулася в актовій залі Дипломатичної акаде-

мії Міністерства закордонних справ України на грандіозному гала-концерті. Не було де яблуку впасти! Усі очікува-

ли результатів СМС-, онлайн-голосування та оцінок журі... Зрештою, це була перша спроба провести поетичне Євробачення в Україні.

«Це фестиваль однієї Жінки... Як театр одного актора, з усією драматургією та емоційністю», – зазначила у своєму виступі переможниця Діті Ронен з Ізраїлю, звертаючись до засновниці дійства Лесі Мудрак.

«І щоб ви знали, – додала, – доля Ізраїлю зараз вирішується в Україні...»

За Положенням Міжнародного поетичного фестивалю Terra poetica, фестиваль мандрує в країну переможця...

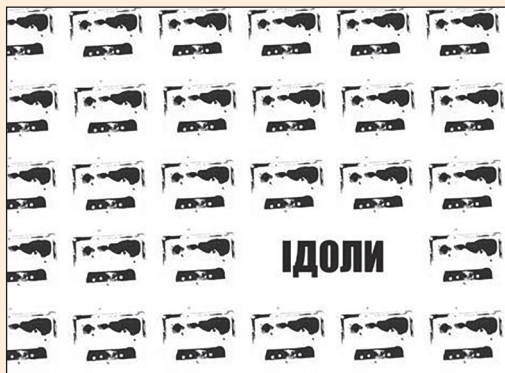
Анна ІВАНЧЕНКО

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КНИГОЗБІРНЯ

■ ПРИНАГІДНО

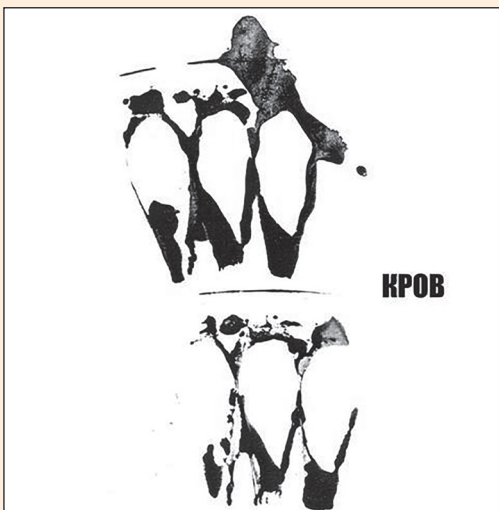

Олександр Михед – культуролог, літературознавець, куратор мистецьких проєктів. Народився 1988 року. Закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Співробітник Інституту літератури імені Т. Шевченка НАН України.

Автор численних публікацій у провідних українських ЗМІ (від «Дзеркала тижня» й «Кореспондента» до «Українського тижня» і «Сучасності») та виданнях Німеччини, Сербії, Польщі, Чехії. Вибрані есе перекладалися англійською, польською, сербською, російською мовами.

Автор художньої книги «Амнезія» (К.: Електро-книга, 2013). Уривки книги перекладено англійською, німецькою та польською мовами. Книга стала підґрунтям для літературно-мистецького мультимедійного проєкту «Амнезія project: Відкрита платформа» (www.amnezia.in.ua). Персональний сайт: www.mykheda.com.

Антон ФІЛАТОВ

Стрімко і влучно, як артилерійські залпи, валяться на читача оповідання збірки Олександра Михеда «Понтиїзм».

Написана за півтора роки до Майдану та війни на Сході, а також до початку інформаційної війни, ця книга детально описує не тільки події, але й їх наслідки. Ситуації, втілені автором на сторінках «Понтиїзму» страшні тим, що мають шанс втілитися у життя... Тому, прочитавши цю книгу буквально за кілька годин, я звернувся до автора через соціальну мережу, аби розпитати: як побудований його власний гідрометеоцентр, що видає прогнози етично-соціальної погоди.

— Перша Ваша книга, що вийшла минулоріч, називалася «Амнезія». Тепер Ви випустили «Понтиїзм». Назви звучать, як діагнози, які ти виписуєш чи то суспільству, чи то самому собі, чи то нікому конкретно, однак у будь-якому випадку сформульовані дуже точно.

— Я би волів уникати слів «діагноз», «вирок», «суспільство». Кожна книга – це робота з певним концептом. Слово, за яким ховається мережа асоціацій і смислів. Якщо перша книга «Амнезія» – це справді була особиста історія, то у випадку з «Понтиїзмом» мені хотілося створити фіктивну реальність з її правилами, особливостями, закінченими історіями, характерами. Це дві книги, що різняться і тематично, і концептуально (сподіваюся, читачі це зауважать). Однак спільним лишається сам підхід – ключове словосимвол, за яким приховано всю глибину.

— Зміст книги нагадує з одного боку словник. Кожна глава названа одним словом, неочікуване значення якого, власне, пояснюється у ній. З іншого – підбірка нагадує експозицію в галереї. Величезна зала Вашої книги налічує інсталяції, класичні картини, реді-мейд твори, мінімалістичні замальовки, авангардні твори

Ідея понтиїзму

тощо. За яким принципом Ви формували послідовність та концепцію цієї збірки?

— «Понтиїзм» для мене – це концептуальна збірка оповідань. У ній йдеться про наступне: є ключове слово-концепт «понтиїзм» – позначення жорстокого вірування в понти, якому поклоняються люди і часом платять чималу ціну за це. Сама ж книга складається з 25 оповідань, 25 слів-концептів («Картина», «Віднос», «Шлюб» і т.д.). Кожне зі слів, із оповідань, має своє значення, свої символи. Однак разом вони працюють систематично на ідею «понтиїзму».

У книжці мені постійно хотілося дивувати читача. І на

формальному рівні (як ти цілком слушно зауважуєш) – оповідання в книжці варіюють максимальну кількість різноманітних оповідних і стилістичних форм. З іншого боку – я хотів написати цікаву книжку, яку читач міг би прочитати з інтересом. Мені подобається твоє порівняння з уявною експозицією певного галерейного простору. Однак ще ближче мені у випадку «Понтиїзму» порівняння з режисурою, коли свідомо організовуючи тексти в певному порядку, можеш розраховувати на ту чи іншу емоцію, враження, відчуття читача. І завдяки цим постійним змінам стилістичних, формальних, сюжетних реєстрів і функціонує весь механізм «Понтиїзму».

— На останній сторінці книги стоять дати жовтень 2011 – липень 2012. Тобто робота над текстами була закінчена фактично за півтора роки до Майдану, війни, інформаційного протистояння... Проте усі ці події цікаво переосмислюються у Вашій книзі. Що б Ви хотіли сказати тим, хто запідозрив Вас у кон'юктурі?

— Мені нічого сказати тим, хто запідозрив мене у чомусь. Оповідання не переписувалися, не редагувалися з огляду на нову політичну ситуацію. Перші публікації текстів із книжки були восени 2013, коли ще, в принципі, не було натяків на те, що ми маємо зараз. Однак

найважливіше, що хочеться сказати про певну прогностику, присутню в книзі (включено і з натяками на державу-ворога, з якою борються деякі герої книжки) – на жаль, фіктивна реальність стала реальністю.

— Практично в усіх главах так чи інакше з'являється слово «війна». Чим є війна для книги? Чим є війна для Вас?

— Війна – це те, що присутнє в усіх оповіданнях. І в кожному з них є її визначення. Тому для відповіді на перше твоє питання я банально скажу, що краще читати книжку, а не переказувати її зміст. Відповідаючи ж на ще складніше питання – чим війна є для мене – скажу тільки: війна – це жах. Жах, в якому ми звикаємо жити.

— Я прочитав «Понтиїзм» за один «присіст», і коли перегорнув останню сторінку і відклав книгу, то було враження, що кілька годин їхав у потязі, набитому фріками, кожен з яких заводив зі мною характерну для подорожньої випадкової розмови. Голова після таких розмов, скажу відверто, гуділа. А як Ви почувалися, коли працювали над цією книгою?

— Дякую, за таке порівняння (сміється). Робота над будь-якою книгою це справді робота. У випадку «Понтиїзму» я спробував новий для себе підхід до створення літератури – за більшістю оповідань, вміщених у книжці, приховано чималий шматок дослідження, те, що в мистецькій сфері називають research. Скажімо, для оповідання про рейдерів я вивчав різноманітні схеми рейдерських захоплень.

Для написання оповідки про снайпера я вивчав їхню історію і т. д. Але, звісно, окрема історія це оповідання «Маха», за якою приховано величезний об'єм досліджених матеріалів. Тому, якщо відповідати коротко, то робота над «Понтиїзмом» показала мені новий метод, яким я продовжую користуватися. І який приносить мені справжнє задоволення, бо дозволяє постійно дізнаватися щось нове про навколишню реальність.

Фото та ілюстрації надані автором

Головний редактор
журналу «Український театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ КИЇВ

17–20 листопада в Національному центрі театрального мистецтва імені Леся Курбаса відбудеться український фестиваль-лабораторія моноп'єс «МоноЛІТ» – «Монолог Література і Театр». Проект започаткував драматургічний відділ Центру для ініціювання створення п'єс, сценічних читань і вистав.

До фестивалю було проведено конкурс монодрам, кращі з яких увійдуть до антології сучасних українських моноп'єс. У рамках фестивалю будуть показані п'єси у форматі сценічних читань і вистав, а також проведиметься дискусія «Полілог: діалог про монолог».

У програмі будуть представлені п'єси переважно працівників драматургічного відділу центру – Неди Нежданой, Ярослава Верещака, Олега Миколайчука-Низовця та Оксани Танюк.

Відкриється фестиваль виставою «Храм її диявола» Д. Христова у постановці Олександра Мірошниченка (театр «МІСТ», він же драматург Олександр Вітер).

Відаділ драматургічних проєктів НЦТМ імені Леся Курбаса презентує

МоноЛІТ

фестиваль-лабораторія моноп'єс
17-20 листопада 2014

17.11. 18.00. Відкриття фестивалю, презентація проєкту «МоноЛІТ», оголошення дописів конкурсних українських моноп'єс.
Вистава «Храм її диявола» Д. Христова (переклад із болгарської А. Богданової), режисер О. Мірошниченко. Спільний проєкт Центру і Київського театру МІСТ.
20.00. Вистава «Трає мовити» Я. Верещака, режисер В. Завальнюк. Спільний проєкт Центру і Київського театру «Перетворення».

18.11. 18.00. Вистава «Дикий мед» О. Миколайчука, режисер О. Шапаренко.
20.00. Вистава «Е ЧО РО» Я. Верещака, режисер Е. Головатюк. Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр імені В. Магара.

19.11. 18.00. Різдвяне читання «Бориса і Ганни Колосів» О. Танюк, режисер С. Сиченко.

■ УКРАЇНА

7 листопада з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва Президент України Петро Порошенко підписав Указ № 856/2014 про відзначення державними нагородами зокрема й працівників театральної галузі.

Провідного майстра сцени Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Куліша Анатолія Толока, який нещодавно святкував свій ювілей, нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня. Актор Національного театру російської драми імені Лесі Українки Віктор Алдошин отримав звання «Народний артист України».

Званням «Заслужений артист України» відзначено зірку Київського академічного театру на Подолі Сергія Бойка, артиста Національного театру імені Марії Заньковецької Ігоря Гаврилова, артистку Одеського театру імені Василя Василька Галину Гедзю, артистку Сумського театру імені Михайла Щепкіна Тамару Корінну, артистку Національного театру російської драми імені Лесі Українки Ірину Новак, актрису КАМТМ «Сузір'я» Світлану Орліченко, артистку Дніпропетровського театру імені Тараса Шевченка Оксану Петровську.

Званням «Заслужений діяч мистецтв України» відзначені художній керівник Центру сучасного мистецтва «ДАХ» Влад Троїцький та директор Театру української традиції «Дзеркало» Володимир Петранюк.

Приєднуємося до привітань із такими почесними нагородами і званнями!

Оперета б'є рекорди!

Катерина МАЩЕНКО

Національна оперета України провела «Вечір мюзиклу».

Разом із глядачами емоційно і стильно театр досліджував темпераментний жанр, звернувшись до творчості легендарних композиторів: Л. Бернстайна, Е. Веббера, Дж. Кандера, К. Портера, Р. Роджерса, Ч. Страуза, М. Хемліша, Дж. Хермана та інших. Була представлена сучасна інтерпретація вже відомих шедеврів жанру і приємне знайомство з рекордною кількістю прем'єрних номерів. Їх у програмі концерту було аж 15.

Під час спілкування з журналістами режисер-постановник проєкту, художній керівник театру, заслужений діяч мистецтв України Богдан Струтинський зазначив: «З огляду на історію розвитку жанру, мюзикл народився з оперети».

Національна оперета України позиціонує себе як театр широкого профілю і з успіхом працює у різних музичних жанрах, тож цілком закономірно, що ми взяли за присвячений мюзиклу проєкт. Більше того, серед каскаду номерів концерту є ті роботи, які в перспективі будуть у репертуарі нашого театру як повноцінні вистави».

І якщо так станеться, українським глядачам справді пощастить. У концерті були представлені номери з таких всесвітньо відомих мюзиклів, як «Кабаре», «Вестсайдська історія», «Звуки музики», «Знедолені», «Енні», «Евіта», «Поргі і Бесс», «Різдвяна ніч», «Скрипаль на даху», рок-опери «Юнона і Авось».

Порядували публіку й улюблені номери з мюзиклів нинішнього репертуару театру: «Моя чарівна леді» Ф. Лоу, «Цілуй мене, Кет!» К. Портера, «Труффальдіно із Бергамо» О. Колкера. Тепло і з азартом публіка приймала кожний номер – свого роду міні-спектакль у сюжеті однієї великої, цікавої, захоплюю-

чої вистави під назвою «Вечір мюзиклу».

За словами постановочної групи концерту, всі отримали колосальне задоволення від роботи над проєктом. Балетмейстер-постановник, головний балетмейстер театру Вадим Прокопенко зізнався, що артистам балету дуже подобається працювати над номерами жанру мюзиклу, адже музика тут надзвичайно ігрова, динамічна, ритмічна і соковита.

Хормейстер-постановник, головний хормейстер, а також диригент Національної оперети Ігор Ярошенко сказав, що для артистів хору і взагалі для театру дуже важливо з кожним новим проєктом розвиватися, рости, вдосконалюючи вико-

навську майстерність. А як це можна зробити краще, як не торкаючись кращих світових музичних зразків?

Художник-постановник, головний художник театру Андрій Романченко зі свого боку додав, що мюзикл – це завжди експеримент. От і в новому, але вже успішному проєкті театру він проєкспериментував, поєднавши у сценографії різні фактури: мультимедійні екрани, метал і гру світла.

Судячи з великого успіху проєкту у глядача, овацій, бурхливих оплесків і вигуків «Браво!», нова постановка Національної оперети «Вечір мюзиклу» посяде почесне місце в репертуарі театру і ще не раз порадує публіку.

Райок у Львові

16 та 17 листопада Львівський драматичний театр імені Лесі Українки презентує незвичайну для драматичного театру прем'єру.

Мова йде про заборонену оперу (мовою оригіналу) Дмитра Шостаковича «Антиформалістичний райок, або Сталін був, Сталін є, Сталін буде?» за участі солістів Харківської національної опери, Київської і Полтавської філармоній у постановці вже відомого своїми попередніми постановками «DIVKA» і «Вівісекція» режисера і директора Олексія Коломійцева.

Ця вистава – друга частина трилогії в опері Олексія Коломійцева. Постановка про євро-

пейського диктатора середини минулого століття – Йосипа Сталіна, який вписав своє ім'я кривавими літерами в історію не од-

нієї країни. Крик душі про віру, надію та глобальне знищення схожих на Сталіна душевнохворих ідеологів-диктаторів.

Першу частину – «Вівісекцію» у жанрі живого кіно – театр уже презентував 20 вересня. Це перформанс про щоденне зло. А також – означення актуальної для України трагічної ситуації в особі ідеологічного диктатора-вбивці Путіна.

Театр імені Лесі Українки вже почав репетиції третьої частини – рок-концерту за «Іродом» Ігоря Поклада. Це історія про дитовбивцю, біблійного персонажа царя Ірода, жорстокого тирана-правителя та зразка глобального світового зла.

Проект трилогії створений, щоб вивести суспільство з інертного стану задоволення ситуацією у світі та закликати до боротьби свідомості.

Головний редактор
журналу «Музика»
Ольга ГОЛИНСЬКА

Музика

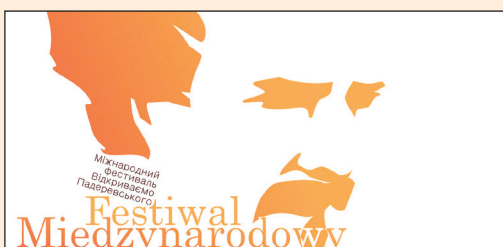
■ КИЇВ

14 листопада у Міжнародному центрі культури і мистецтв «Жовтневий палац» київський симфо-рок оркестр «Lords of the Sound» представить чергову програму популярної кіномузики в аранжуванні для симфонічного оркестру.

«Джанго звільнений», «Гаррі Поттер», «Турецький гамбіт», «Майстер і Маргарита», «Шерлок Холмс», «П'ятий елемент», «Одного разу в Америці», «007: Координати Скайфолл», «Місія нездійсненна» – фільми, успіх яких, без перебільшення, закріпили їхні саундтреки, яскраві композиції, що стали хітами і живуть самостійним життям. Їх натхненно відтворюють усі, хто на це спроможний, – від вразливих підлітків до великих професійних колективів. «Lords of the Sound» пропонують не лише аранжування для оркестру, а й кавер-версії, супроводжуючи концерт відеорядом зі згаданих стрічок.

■ ЛЬВІВ

Протягом **14–18 листопада** у Львові триватиме вже третій за ліком Міжнародний фестиваль «Відкриваємо Падеревського». До програми форуму включено симфонічні, камерні та сольні концерти вітчизняних музикантів і віртуозів із Європи, театральні вистави, покази фільмів, зустрічі з легендами музики.

Центральною подією фестивалю 16 листопада стане реалізація унікального проекту «Від Падеревського до Пендеревського». На сцені Львівської опери зустрінуться дві легенди польського та українського сучасного музичного мистецтва – Кшиштоф Пендеревський і Мирослав Скорик. Пан Кшиштоф диригуватиме свій твір «Credo», що прозвучить у виконанні хорової капели «Думка», дитячого хору «Радуниця», оркестру «INSO-Львів» і польських солістів. Мирослав Скорик презентуватиме Концерт для скрипки з оркестром № 9 та Концерт для альту з оркестром у виконанні солістів із Німеччини й Швейцарії. Під час концерту відбудеться вручення відзнаки «Paderewski» Польсько-української фундації імені Ігнація Яна Падеревського за внесок у розвиток українсько-польської культурної співпраці. Також будуть вручені медалі Львівської обласної ради, які символізують єднання двох культур.

Цьогоріч уперше до фестивалю включено театральну імпрезу. У галереї «Дзиґа» драгобицький театр «Альтер» покаже п'єсу «Сценарій для трьох акторів» Богуслава Шеффера, доля якого, як і доля Падеревського, переплелася зі Львовом.

«Про війну» в Тбілісі

Ірина ШЕСТЕРЕНКО

Тема війни стала провідною у симфонічних концертах «Українських днів», що відбулися нещодавно у столиці Грузії.

Фестиваль відбувся з ініціативи видатного диригента, композитора, піаніста, художнього керівника й головного диригента Грузинського філармонійного оркестру, музичного менеджера нового покоління Ніколоза Рачвелі за сприяння Міністерства культури Грузії, дипломатичних відомств і спонсорів. У трьох симфонічних концертах поряд із перлинами світової музичної класики прозвучали твори сучасних грузинських та українських композиторів, а саме: «Після війни» Левана Башарулі та «Відповідь» Ніколоза Рачвелі, «Гуцульська рапсодія» Георгія Майбороди, «Мелодія» Мирослава Скорика та Симфонія № 5 «Про війну» Валерія Антонюка (світова прем'єра).

У фестивалі взяли участь відомі молоді музиканти-віртуози грузини Теймураз Джаяні (скрипка) і Георгій Дзагарелі (альт), українці Юрій Літун

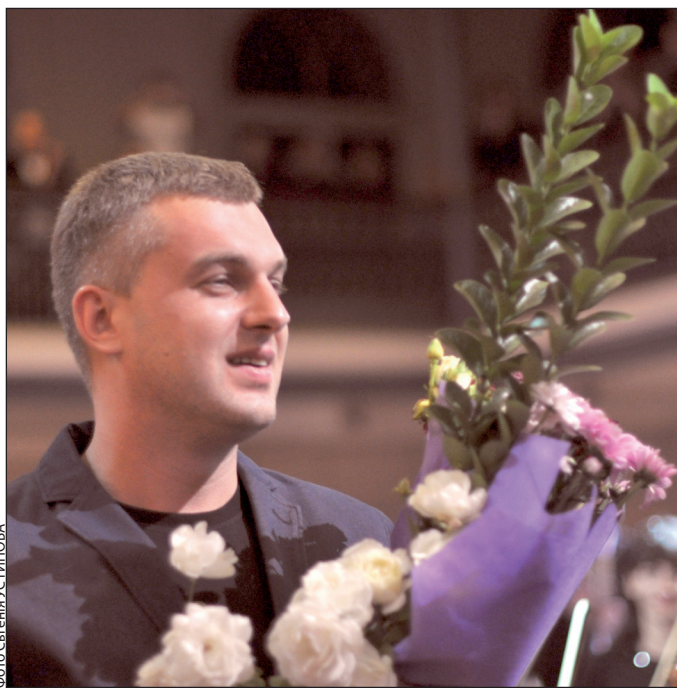

Фото: Євгенія УСТИНОВА

(гобой), Олег Мороз і Юрій Немировський (кларнети), Маргарита Хакімова (флейта), Артем Полуденний (віолончель), Дмитро Ткаченко (скрипка). А Грузинським філармонійним оркестром диригували Ніколом Рачвелі та Іліко Інаїшвілі – молодий талановитий випускник Національної музичної академії

України імені Петра Чайковського. У Грузії мешкає багато наших співвітчизників, які з нетерпінням чекали на зустріч з українськими музикантами та огорнули їх особливим теплом і любов'ю. Музичний фестиваль «Українські дні» збігся зі святом столиці Грузії «Тбілісоба», симфонічні концерти відбувались у перепов-

нених залах і були сприйняті публікою, українською діаспорою та численними ЗМІ з великим захопленням та емоційним піднесенням.

Для грузин, як нині й для українців, тема війни є особливою – у багатьох іще свіжими є спогади про нещодавні події у Грузії. Тож, мабуть, не випадково такою успішною стала прем'єра Симфонії № 5 «Про війну» Валерія Антонюка. Композитор передав засобами великого симфонічного оркестру звучання сучасної зброї, що використовується на війні на сході України. Слухаючи цю музику, можна уявити кінематографічні картини зруйнованих будівель і доріг, тіла вбитих людей, спустошені вулиці міст і сіл, атаки військової техніки, захід сонця у випаленому полі після битви.

Та насамперед, ця музика змальовує звукову картину людської трагедії. Повільні частини Симфонії – це реквієм, оплакування загиблих. Як висловився Ніколом Рачвелі, «Симфонія № 5 Валерія Антонюка надовго залишиться в пам'яті музичної спільноти Тбілісі та гостей столиці: адже почуття, передані її автором, так знайомі й близькі грузинському слухачеві».

Музиканти – бійцям

Національна філармонія України долучилася до шляхетної справи благодійництва.

Давно відомий вислів: «Коли говорять гармати – музи мовчать». Нині, коли ведуться бойові дії в зоні АТО, цей вислів утратив силу. Бо митці активно відгукуються і беруть участь у різних акціях, щоб допомогти нашим бійцям у важку хвилину.

Своє бажання взяти участь у благодійній акції висловили адміністрація і профспілковий комітет Національної філармонії України – запропонували зібрати кошти на придбання для наших бійців різних медичних препаратів та обладнання.

На традиційному зборі трупи філармонії у день відкриття нового сезону було одностайно ухвалено рішення про добровільне відрахування кош-

тів у розмірі середньоденного заробітку, щоб потім придбати медичне обладнання Головному військовому госпіталю Міністерства оборони України для лікування поранених бійців АТО.

Під час урочистого зібрання працівників військового госпіталю, присвяченого 70-ій річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників, представники філармонії завітали до медиків із приємною місією – передати придбане на суму 79 300 гривень. Вручаючи медичні препарати, генеральний директор філармонії, народний артист України Дмитро Остапенко сказав, звертаючись до присутніх: «Трагічні події на сході нашої держави боєм відгукнулися в серцях наших митців. Тому не знайшлося жодного працівника, який би лишився осторонь цієї акції.

Ви лікуєте тіло, а ми лікуємо душу. Тож нехай наш скромний внесок допоможе нашим бійцям швидше одужати і стати знову у стрій».

Приймаючи допомогу, начальник Головного військово-медичного центру «Головний військовий клінічний госпіталь», генерал-майор медич-

ної служби Анатолій Казмірчук, зокрема, сказав: «Нам дуже приємно, що, коли заговорили гармати, наші музи не мовчать».

Передайте усім працівникам і митцям філармонії велике армійське «спасибі!»

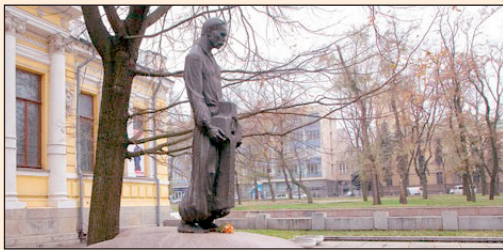
Микола МАЛІЧЕНКО

редактор
Євген БУКЕТ

краєзнавство

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

7 листопада – 159-та річниця від дня народження видатного вченого, подвижника української науки й культури, «козацького батька» Дмитра Івановича Яворницького.

Співробітники Дніпропетровського національного історичного музею, фундатором та першим директором якого був академік Д. Яворницький, вшанували пам'ять покладанням квітів до його могили.

Також усі охочі могли протягом дня безкоштовно відвідати меморіальний будинок-музей Яворницького та останню в цьому році пішохідну екскурсію «Стежками Дмитра Яворницького».

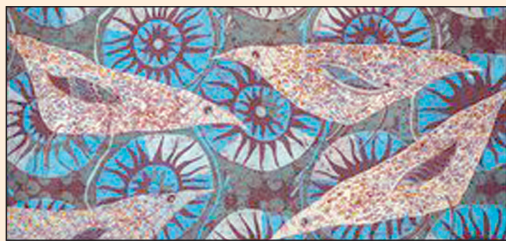
КИЇВ

12 листопада в Центрі української культури та мистецтва відкрилася виставка «Zincir. Ланки пам'яті». Вона є продовженням проекту кримськотатарської культури «Зінджир», який об'єднує декоративно-прикладне мистецтво і сучасну фотографію.

На виставці представлені роботи кримськотатарських майстрів, що перебувають у приватних колекціях Києва, фотографії кримськотатарського фотохудожника, який виступає під псевдонімом BAYKUŞ, а також елементи народних ремесел, які згадувалися в епосі та легендах Криму.

В експозиції – близько ста витворів кримськотатарського декоративно-прикладного мистецтва: керамічні панно й настінні тарілки, килими, батик-панно, гончарний посуд, розпис по склу, різьба по дереву, кавові столики, ювелірні вироби, срібна філігрань, вишивка шовком, золоте шиття, пластика малих форм, фігурки людей у народних костюмах і традиційні іграшки.

Автори робіт – учасники творчого об'єднання «Чатир-Даг» проекту «Кримський стиль», керів-

ником якого є кримськотатарський художник-мистецтвознавець Мамут Чурлу. Серед них: Айдер Асанов, Мамут Чурлу, Ельміра Сеїт-Аметова, Рустем Скибін, Ельдар Гусейнов, Ельміра Асанова, Руслан Деніслямов, Марина Курукчі, Зера Аблязісова, Юлія Тулупова, Гульнара Негляденко, Сабріє Еюпова, Абдюль Сеїт-Аметов, Хатідже Юнусова, Ірина Ушакова, Ельвіра Османова, Амета Сеїт-Аметова.

«Зінджир» – це маніфестація глибокої любові до своєї землі, це відгомін болю дивовижного народу, який зберігає відданість корінній культурі. Із давніх-давен старі люди кажуть: якщо тобі сниться залізний ланцюг, то це означає, що після випробувань, бідності та слабкості настане період процвітання, багатства і сили. Мине час і все стане на свої місця. Саме це й стало головною думкою авторів виставки «Zincir. Ланки пам'яті».

Уляна ВОЛІКОВСЬКА

Ковальство – нині рідкісне ремесло, а зустріти талановитого коваля на бойківському весіллі – чудовий привід для розмови.

Звати його Максим Когут. Час від часу майстер залишає свою стару кузню та мандрує по весіллях, виготовляючи у «живій кузні на колесах» підкови щастя для молодят.

– **Максime, більшість сучасних ковалів працює у змішаних техніках. Розкажіть про свої авторські секрети обробки металу.**

– Кожна деталь виробу повинна побувати у вогні і відчувати на собі удари молотка. Такої техніки я дотримуюся. Ніякої фальші і хитрощів – лише жива робота. Буває, що виготовляєш 50 листочків, кожному вручну надаєш форму, відповідно – кожен має свій неповторний вигляд, як і в природі. І в кожному читається авторська манера.

– **Вважаєте себе постійним чи мандрівним ковалем? Перебуваючи в кузні, дотримуетесь особливих «ковальських» правил?**

– Це не конвеєр, не примітивне штампування, а творчий процес. Правила, яких дотримуються справжні ковалі: ніколи не можна сідати або ста-

вати ногами на наковальню, спалювати сміття у горні. У народі кажуть, що коваль має бути бородатим та лінивим, щоб не робити зайвої роботи. А борода у ковалів – це не міф і не образ, вона має практичне значення: не так дошкульно жар в обличчя пече, коли стоїш перед горном. Але я поки бороду не відростив.

– **Традиційне ковальство і художнє кування – різні поняття. Якщо у першому варіанті достатньо кувалди та загартованого хисту, то в іншому потрібно мати високий художній смак і витончений підхід до роботи. На яких зразках Ви відточували свої естетич-**

ні смаки та формували стиль?

– Красива кована річ, як картина, повинна мати завершену художню думку, свій стиль і якість. Але вміти малювати мало, потрібно намалювати так, щоб це було можливо виконати технологічно.

Я бачив дуже багато ескізів, які на папері – витончені і довершені, а втілені в металі – недолугі та масивні. Потрібно малювати ескіз і бачити перед собою вже готовий виріб у металі, інакше ніяк.

Ну і, звісно, смак. У кожного майстра, який займається художньою ковкою за власними ескізами, – свій стиль, одні люблять працювати у

стилі бароко, іншим притаманний модернізм, інші люблять перфекціонізм, а є ті, які працюють у техніці мінімалізму.

– **Метал у кузні проходить крізь стихії вогню і води, очищуючись та набуваючи магічних властивостей. Окрім підків щастя, чи займалися виготовленням інших оберегів, талісманів тощо?**

– Так, багато було різних речей. Доводилося кувати навіть кресала, які при ударі об кремій дають іскру, – досить автентична штука. Здебільшого замовляють обереги у вигляді підків, перших літер імен, тризуби або власні символи.

Затишок «Української хати»

Днями в культурному житті України відбулася знакова подія – виповнилося 20 років Міжнародному доброчинному фонду «Українська хата», засновником і незмінним головою якого є журналіст і культуролог Микола Рудаков.

Головними напрямками діяльності цього благодійного громадського формування є моральна та матеріальна підтримка діячів культури і мистецтва, пошук юних обдарувань, видавнича справа, проведення різноманітних культурно-освітніх заходів і фестивалів, допомога дітям сіл та маленьких містечок, ор-

ганізація мистецьких виставок.

З нагоди 20-річчя «Української хати» відбулося урочисте зібрання активістів та прихильників фонду, де йшлося

про підсумки роботи за два десятиліття й плани на майбутнє. За ці роки зроблено чимало конкретних добрих справ. Діє фонд під девізом, який можна передати словами незабут-

нього поета – активіста фонду Дмитра Білоуса: «Краю мій, земле рідна і мила. В світі білім нема більше див, ніж земля, що на світ народила». А це свідчить, що одним із найважливіших своїх завдань «хатяни» вважають утвердження патріотизму і любові до рідної землі.

Сьогодні, як ніколи раніше, нашому суспільству потрібний розвиток громадської ініціативи. Діяльність «Української хати» може слугувати яскравим прикладом того, як необхідно гуртувати людей для конкретних справ на благо всієї української громади.

Микола МАХІНЧУК,
заслужений журналіст
України

редактор
Руслан ОНОПРИЄНКО

НОВА КРАЇНА

Наталія МУСІЄНКО: «І у нас все вийде, просто в Європі раніше почали»

НАТАЛІЯ МУСІЄНКО

Культуролог, кінознавець, громадський діяч.

Народилася, живе і працює в Києві, отримала філософську освіту в Національному університеті імені Тараса Шевченка, захистила дисертацію з філософії у Національній академії наук України. Старший науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, має вчене звання старшого дослідника.

Автор книг і статей з теорії та історії культури, кінематографа, урбанізму, політології, що вийшли друком в Україні, США, Канаді, Бельгії, Великій Британії, Норвегії, Польщі та Швейцарії. Зокрема: KyivArtSpace, «Мистецтво і політика», «Світло далеких зірок» у співавторстві з О. Мусієнко і В. Слободян.

Член Національної спілки кінематографістів України і Міжнародної федерації кінопреси (FIPRESCI), а також Вченої ради Інституту Кеннана Міжнародного центру підтримки науковців імені В. Вілсона у Вашингтоні, стипендіат Програми міжнародних академічних наукових обмінів імені Фулбрайта.

Бере активну участь у громадському русі за збереження культурної спадщини, важливою складовою якої вважає родинні історії. Член Ради європейської організації Eurora Nostra – голосу культурної спадщини Європи.

Світлана СОКОЛОВА

НАЙВАЖЛИВІШІ СЮЖЕТИ

– Пані Наталіє, Ви із сім'ї з багатими культурними традиціями. Як середовище, в якому формувалася Ваша особистість, вплинуло на цей процес?

– Мені страшенно пощастило в житті: мене сформувала моя родина, яка мене любить та підтримує. Від народження я була занурена у світ культури та мистецтва. Зі спогадів про дитинство виринає: не можу заснути у комунальці Будинку артистів оперного театру, де вже майже вісімдесят років живе моя родина.

Актори повертаються зі спектаклю, і він продовжується на кухні: пісні, сміх, життя. Коли весною відкривалися вікна, подвір'я заливалося співом найкращих українських оперних голосів.

Хоча театр і посідав важливу роль, але головне мистецтво нашої сім'ї – кінематограф. Мій дід, Станіслав Вишинський, був, за словами його друзів, вічним кінематографістом. Колись працювати в цій галузі культури його запросив Олександр Довженко. І дід по-

їхав до Одеси, на Першу комсомольську кінофабрику, як тоді називалася Одеська кіностудія.

Коли повернувся до Києва, то на рідній Бессарабці, де народився і виріс, зустрів дівчину сліпучої краси. Маючи одеський життєвий досвід, він одразу запитав, як пройти на бульвар Шевченка. Через

рік вони одружилися, а через два у них народилася дочка Оксана.

А моя бабуся Наталія Кандиба була артисткою театру Франка, а потім Київської філармонії, натхненням популяризатором українського слова і однією з найкрасивіших жінок Києва своєї доби. У ди-

тинстві мені дозволяли бути присутньою при підготовці нею своїх моноспектаклів, а от слухати її в залі я боялася, бо страшенно нервувала. Чекала на щасливий момент, коли залунають оплески і можна буде бігти на сцену з квітами.

– І мама – знаний діяч культури...

– Мама, Оксана Мусієнко, органічно поєднала феноменальну ерудицію, пристрась до кінематографа мого діда та артистичні таланти моєї бабусі, доповнивши це ще й своїми глибокими академічними знаннями. Вважаю її одним із найдосвідченіших і найталановитіших українських вчених-кінознавців та педагогів.

Двадцять два роки вона завідувала кафедрою кінознавства в Національному університеті театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенко-Карого, де й зараз, уже сорок перший рік, продовжує педагогічну діяльність як професор та член-кореспондент Національної академії мистецтв України.

У вересні цього року вийшла книга «Мусієнко Оксана Станіславівна: матеріали до біографії», де я – автор-упорядник. ▶

На фотознімку: обкладинка до книги Наталії, виконана Глібом Вишеславським

НОВА КРАЇНА

На фотознімках: книжки Наталії; перед лекцією в Чикаго

► Видання є цікавим свідченням епохи, бо, крім детальної бібліографії, там подані ще дорчі написи на книгах, які розкривають переплетіння різних людських шляхів.

Переконана, що саме родинні сюжети найважливіші для розуміння нашої історії, тому написала вже про маму, діда, бабусю. Та маю ще борг перед батьком. Саме він, Борис Мусяєнко, інженер і вчений-еколог, передав мені ген невтомного мандрівника і доклав усіх зусиль, щоб я ще в дитинстві опанувала англійську та французьку. Цими мовами я потім викладала в різних франко- та англомовних канадських університетах, а нині проводжу наукові дослідження й спілкуюся в Європі та США. На жаль, він цього вже на застав.

Так само часто, як до Оксани Станіславівни Мусяєнко, звертаюся за порадами до своєї дочки, Оксани Мусяєнко-молодшої: теж викладача й кінознавця. Ціную її щирість і доброту, відкритість до нових ідей і стратегічне мислення. А насамперед – наше повне взаєморозуміння.

От бачите – мене повністю сформувала моя родина. І я її трішечки теж.

ЗБЕРЕЖЕННЯ СТРИЖНЯ
— Розкажіть про Вашу участь у громадському русі за збереження культур-

ної спадщини, важливою складовою якої вважаєте родинні історії.

— Крім зазначеного, на мене вплинули і мандри світами. Зрозуміла кілька простих речей: наскільки люблю Київ і як багато треба працювати, щоб зробити наше місто більш комфортним для його мешканців. Такі прості речі називаються громадською активністю. Я щаслива, що маю послідовних однодумців.

Багато років беру участь у київському русі щодо захисту культурної спадщини міста. Власне, що таке охорона культурної спадщини? Це збереження свого стрижня, сутності та історії, яка є основним фундаментом майбутнього.

Уважно стежу за подіями у всьому нашому великому місті, але акцент у громадській діяльності роблю на середмісті Києва, бо я тут народилася і живу. Тому й долучилася до громадської організації «Андріївсько-Пейзажна ініціатива», де головує відома київська адвокатка, захисниця культурної спадщини Марина Соловійова.

Кілька років тому ми вступили до європейської організації EuroraNostra, президентом якої є Пласідо Домінго.

Ця організація є голосом культурної спадщини в Європі, і для мене було дуже почесно, коли мене обрали членом Ради EuroraNostra у травні. Перебуваючи в колі європейських колег, бачиш їхні поступ і досягнення, розумієш: і в нас усе вийде, просто вони раніше почали.

PUBLIC ART У ГРОМАДСЬКОМУ РУСІ

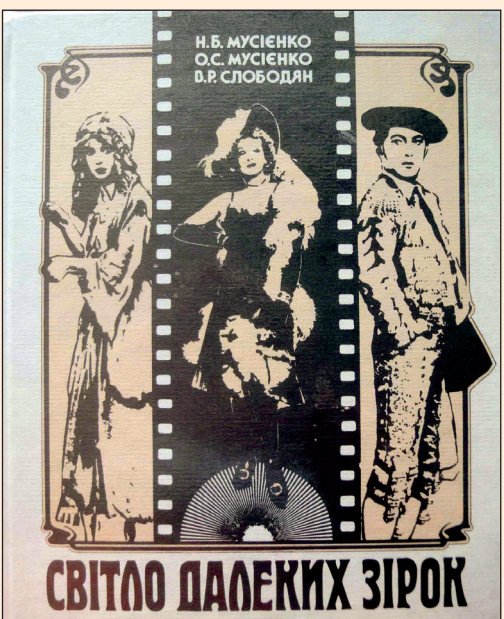
— Я завжди намагаюся показати важливість мистецького креативу та роль мистецтва, зокрема public art, у громадському русі, поєднуючи громадську діяльність і свої наукові розвідки, адже я є старшим науковим співробітником Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв

України. Саме про таке поєднання художнього та соціального аспектів я написала своє дослідження Kyiv Art Space, що торік вийшло друком у Вашингтоні в Міжнародному центрі підтримки науковців імені Вудро Вілсона. Я намагалася показати англомовному читачеві ті важливі та цікаві процеси, які відбуваються у Києві: наскільки активно громада бере участь у творенні художнього простору міста і захищає той, що існує століттями.

«Культура і життя» була на презентації книги Kyiv ArtSpace 26 листопада 2013 року у чарівній галереї «Art-14» Катерини Борисенко і висвітлила цю подію (С. Соколова. «Це дійсно прорив...», № 49 від 6 грудня – Авт.). Власне, було презентовано не тільки книгу, а й вернісаж прекрасних художників Гліба Вишеславського та Мар'яна Луніва в рамках презентації міжнародного міждисциплінарного проекту «Художник і місто». Я є куратором цього проекту, в якому співпрацюють Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, Київський офіс Інституту Кеннана, а також Програма міжнародних академічних обмінів імені Фулбрайта в Україні.

Добре запам'ятала цей день: я купила нову сукню, було запрошено багато гостей. Говорили про мистецтво і про політику, очікували на Вільнюський саміт. А через кілька днів майже всі гості тієї вечірки були на Марші мільйона першого грудня.

НОВА КРАЇНА

На фотознімках: робота Гліба Вишеславського; початок Революції гідності; книга про кіно

ЗМІНА АКЦЕНТІВ

– Чи вплинули на Ваш світогляд події Революції гідності? Чи бачите Ви зміни в культурі?

– Був рік довжиною в життя. Важко уявити, що всі ці події – грандіозні і трагічні – сталися за такий час. Зараз можна констатувати, що Kyiv Art Space охоплює період між двома українськими революціями: 2004 і 2013–2014.

Сьогодні, в річницю Майдану, озираясь назад і замислюєшся, наскільки ми змінилися, наскільки Революція гідності змінила акценти нашого життя. Думаю про першу книгу Оксани Мусієнко, яку вона видала у 1975 році «Образ захисника Вітчизни на екрані». Хто ж рік тому міг подумати, що ця тема стане такою актуальною?

Як і всі мої друзі та однодумці, я була на Майдані. І, звичайно, зі мною завжди був мій маленький фотоапарат. Майже одразу я звернула увагу, що на Майдан вилився шалений мистецький креатив: аматори й професіонали, юні та сивочолі – всі були там і всі були єдині, попри мільярди відмінностей, бо існувала одна головна об'єднавча ідея.

Про мистецтво на барикадах взимку 2013–2014 років я вже писала кілька матеріалів для вашої газети.

Звичайно, існує багато паралелей між такими могутніми

подіями, як Помаранчева революція і Революція гідності. Хотілось би звернути увагу на один момент, що їх об'єднує і який мені запав до душі. Добре пам'ятаю у 2004 році два плакати: «6-Б клас за Ющенка» і «Відділ м'яких іграшок ЦУМу за Ющенка». Минуло десять років, і саме той 6-Б

(або символічний 6-Б з усієї країни – студентська молодь) став рушійною силою Революції гідності. Звичайно, і за допомогою тих, хто у 2004-му грався м'якими іграшками... Вважаю це сильною символікою. Хочу розшукати фотографії цих плакатів – не знаю, чи вони у мене є. Адже тоді я мала

фотоапарат із плівкою і була заощадлива на знімки.

Це покоління 20-літніх прекрасно зображене на картині Мар'яна Луніва «Аркан», яка була презентована на виставці «Досвід єднання – Майдан 2013–2014».

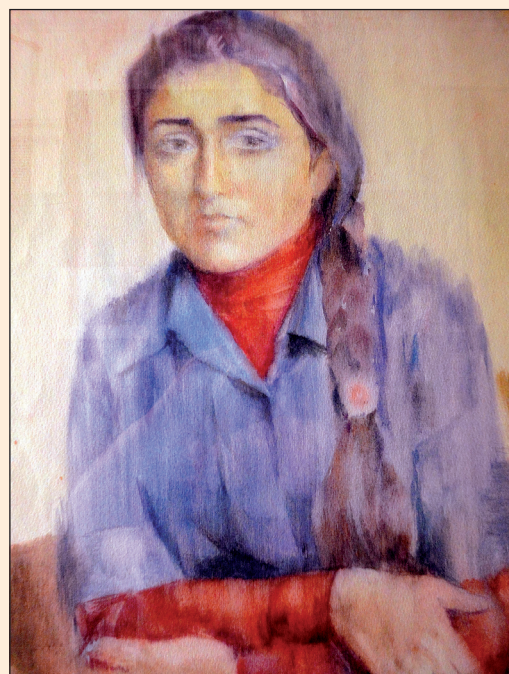
– Ви розповідали про Майдан і його мистецтво також і за кордоном. Придумали, як багатьом людям показати твори. Розкажіть про це. Як там реагують на події в Україні?

– У травні мене запросили з лекціями про мистецтво Майдану до Вашингтона та Чикаго. Я є членом Вченої ради Інституту Кеннана Міжнародного центру підтримки науковців імені Вудро Вільсона і тому їхала на щорічні збори. Безумовно, для мене було честю прочитати свою лекцію у такій серйозній науковій установі. Й отримати схвальні відгуки від слухачів, зокрема, від посла Вільяма Гріна Міллера, великого друга нашої країни.

А ось мій візит до Чикаго ініціювала директор Програми академічних обмінів в Україні Марта Коломієць. Лекцію про мистецтво Майдану я читала в Українському інституті модерного мистецтва. Після неї виникало багато запитань, зокрема стосовно проведення виставки, що ускладнюється витратами на транспортування та страхування. ▶

НОВА КРАЇНА

На фотознімках: афіша заходу; картина Вадима Блонського «Студентка філософського факультету»; під час лекції в Чикаго

► Замислилася про це у літаку з Чикаго до Києва і придумала таке: зібрати роботи художників-учасників Майдану, зробити копії їхніх робіт у вигляді постерів і мати таку файлову виставку, яку можна переслати в будь-який куточок світу. Адресат має витратити кошти лише на друк.

Мені така ідея здалася слушною, тим більше, що саме постери стали основою креативного океану Майдану взимку 2013–2014 років. Одразу звернулася до Віктора Сидоренка, директора Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, і він мене повністю підтримав. Марта Коломієць запропонувала зробити першу виставку і презентацію концепції в офісі програми імені Фулбрайта. Схвалив ідею і директор Київського офісу Інституту Кенна на Ярослав Пилинський.

Я маю великий привілей поєднувати ці три інституції у своїх проєктах. Поясню чому: я старший науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. У 2011–2012 роках була стипендіаткою програми імені Фулбрайта і свої дослідження проводила саме у Вашингтоні, у Вілсон Центрі. Для мене одразу стало очевидним, що цей могутній науковий американський центр і найбільша у світі освітня програма – імені Фулбрайта – мають безцінні можливості та мережу для промоції україн-

ської культури та мистецтва. Саме того, чим є сильним Інститут проблем сучасного мистецтва. Отже, поєднання цих трьох інституцій у промоції мистецтва Майдану є цілком органічним, а для мене – великою честью.

Отже, ми відкрили виставку «Досвід єднання – Майдан 2013–2014» 23 вересня і Програма Фулбрайта кілька разів продовжувала її термін через велику зацікавленість глядачів. Аж до 12 листопада. Виставка вже отримала запрошення від Вашингтона та Кам'янця-Подільського, розглядається Парижі і Сієтл. Сподіваюся, зовсім скоро «Культу-

ра і життя» повідомить про це своїх читачів.

– Ви цього року входили до складу одного із журі на міжнародному кінофесті «Молодість». До речі, і як делегат від журналу «Українська культура», який випускає Національне газетно-журнальне видавництво. Яке у Вас склалося враження про молодий кінематограф, зокрема національний?

– Власне, ми почали і завершуємо нашу розмову кінематографом, кінематографічною спрямованістю чотирьох поколінь моєї родини. Так, звичайно, я не виняток: член

Національної спілки кінематографістів України і Міжнародної федерації кінопреси (FIPRESCI). Нещодавно була членом журі FIPRESCI на міжнародному кінофестивалі «Молодість» разом зі знайомими кінокритиками Янушем Газдою і Гаetano д'Еліа.

До речі, Януш Газда – це класик, саме він колись запропонував термін «поетичне кіно» для визначення українського кінематографа 60–70-х років. Багато говорили з ним про український кінематограф: про кількість, яка обов'язково перейде в якість, про спроби звернення до поетичного кіно в наші часи. Саме таким є фільм «Брати», який Оксана Мусяк характеризує як поетичне кіно в контексті постмодерну. Звичайно, вона давно знайома з паном Янушем, і перше, про що він мене запитав при зустрічі: «Ви – дочка Оксани?» Для мене це звучить як визнання.

Власне, моє життя невід'ємне від життя моєї родини, мого міста і моєї країни.

На фотознімках: Родина Мусяк: Наталія з матір'ю та донькою; пікет проти незаконної забудови Театральної на тлі картини Ліни Бекетової; Оксана і Наталія Мусяк із Тасею Фортунською; Наталія із В'ячеславом Чорноволом та Маргарет Тетчер; із Глібом Вишеславським; на конгресі в Греції; на заході «Художник і місто», Оксана Мусяк на Майдані.

Фото надані Наталією МУСІЄНКО

редактор
Євген БУКЕТ

одеса

МІСЬКА АФІША

13 листопада

Одесити відвідали семінар-презентацію «Словенія – країна здоров'я», організований Громадською спілкою «Українсько-Словенський союз підприємців», посольством Республіки Словенія в Україні, за участю Департаменту культури та туризму Одеської міської ради, Української асоціації медичного туризму, словенської туристичної компанії LifeClass HOTELS & SPA, словенських та українських туроператорів.

Захід відбувся у конференц-залі готелю Geneva Resort Hotel. Мета зустрічі – налагодження та розвиток відносин між країнами у галузі туризму.

14 листопада

З нагоди святкування Дня радіо та телебачення України відбудеться урочисте відкриття меморіальної дошки, присвяченої українському письменнику, журналісту, поету, директору обласного радіо Володимирі Невмитому. Дошку буде розміщено за адресою: вул. Троїцька, 436.

18 листопада

Відбудуться товариські посиденьки «Де це бачено, де це чувано»: 55 років «Денисовим оповіданням» В. Драгунського. «Денисові оповідання» – цикл оповідань, присвячених пригодам радянського школяра Дениса Корабльова. Оповідання стали класикою радянської літератури й увійшли до збірки «100 книг для школярів» у 2012 році.

Захід відбудеться у бібліотеці-філії № 39.

19 листопада

День пам'яті жертв Голодомору «Згадаємо все, пам'ятаємо всіх» у бібліотеках міста.

20–21 листопада

Відбудеться практичний освітній бізнес-форум «Українки у бізнесі: власна справа – розвиток та успіх». Організатор форуму – Всеукраїнська жіноча організація «Клуб успішних жінок», заснована в Одесі та зареєстрована в ООН. Окрім того, підтримку заходу надає посольство США в Україні.

Завдання форуму: стимулювати розвиток жіночого підприємництва в Україні; розглянути приклади успішних підприємств, керівниками чи засновниками яких є українські жінки; показати шлях для розвитку та пошуку нових перспектив.

Захід відбудеться у конференц-холі готелю «Мирний». Подібні форуми раніше проводилися у Києві, Дніпропетровську, Львові.

Людмила ШУТОВА

Актуальність подорожей зростає з бажанням людей отримувати нові враження, збагачуючи уяву різними подіями.

Саме тому подієвий туризм є одним із найважливіших факторів розвитку сфери туризму певної території, адже залучає додаткову кількість туристів.

Нещодавно за участі громадськості, представників органів влади та туристичної індустрії міста Одеси департаментом культури та туризму Одеської міської ради був проведений семінар «Подієвий туризм як фактор розвитку туристичної дестинації». Семінар торкнувся масштабу проведення туристичних заходів, зосереджуючи увагу на головних чинниках внутрішнього туризму.

Протягом усього року можна знайти індивідуальні захоплення відповідно до інтересів та бажань кожного. Одеса привітає будь-коли з однаковою пошануванням та щирістю. Етнічні фестивалі, гордістю яких є виноробні тури та гастрофестивалі, з насиченими дегустаційною та споживчою програмами, увес рік раді своїм відвідувачам.

Родзинки свята

Крім того, восени та взимку актуальними є рекреаційні подорожі задля оздоровлення, лікування або відпочинку, а будь-який вибагливий покупець буде вражений та задоволений пропозиціями шопінгу, різноманітним асортиментом магазинів та модних бутиків на бруківках пушкінських часів.

Оновлена Одеса наступного року щомісяця вражатиме розмаїттям фестивалів, як під дахами старовинних архітектурних споруд, так і в форматі Open Air, серед яких багато арт-фестивалів, вишиванковий, джазовий, театральний, фестивалі «Одеські канікули», «Відпочивай з розумом»

та інші. Більше того, мандрівники зрадіють великому тематичному спектру у сфері спорту, бізнесу, культури, розваг тощо.

Напередодні новорічних свят «Різдвяний фестиваль» захопить чарівними дивами і розвагами на будь-який смак, надзвичайними явищами та приголомшливим вбранням міста.

З 30 грудня до 13 січня атмосфера дива заповнить усі куточки міста.

Родзинкою Одеси в цей час стане великий концерт за участю світових та українських зірок на Думській площі, центральній площі міста.

А в міських торговельних центрах City-Centre відбудеться низка благодійних концертів за участю найвідоміших виконавців свого жанру.

7 січня туристи зможуть відвідати «Фестиваль колядок», насичений соковитим колоритом українських звичаїв.

Словами Г. Акулова: «Душа блаженно замирає, тихіше люди, хор співає», – можна описати зворушливі голоси Митрополитового хору, який потішить відвідувачів 8 січня на Думській площі.

Яскравий Вертеп поруч стане доповненням до чарівного настрою протягом усіх різдвяних свят.

115 років гостинності

У листопаді готель «Брістоль», одна з головних пам'яток Одеси, побудована за проектом Олександра Бернардацці, відзначає своє 115-річчя.

Одеський готель «Брістоль», що здобув популярність у всьому світі завдяки бездоганному обслуговуванню, дивовижній архітектурі та розкішним інтер'єрам, вважається центром культурного та ділового життя Одеси.

Будівля готелю була зведена в 1899 році на місці прибуткового будинку, що належав одеському купцю Науму Юровському.

Одразу після відкриття «Брістоль» здобув славу одного з найрозкішніших готелів Європи. Електричне освітлення, гаряча вода, ванна і телефон у кожному номері, вишкolenа прислуга.

Серед знаменитих гостей готелю зустрічалися: лауреат нобелівської премії Іван Бунін, зірка німого кіно Віра Холодна, письменники Теодор

Драйзер, Джеймс Олдрідж, Анрі Барбюс, Ісаак Бабель, легендарний співак Леонід Утьосов, актори Інокентій Смоктуновський і Андрій Ми-

ронов, американський мільярдер Арманд Хаммер і багато інших.

Готель «Брістоль» (у СРСР – готель «Червона») був відомий як місце дії багатьох кінострічок, що знімалися в Одесі.

У 2002–2010 роках відбулася грандіозна реконструкція, яка повернула фасаду первозданну красу, а самому готелю – назву «Брістоль».

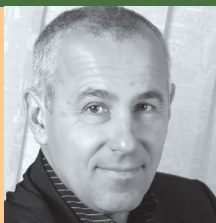
Сьогодні готель «Брістоль» бере активну участь у житті міста, надаючи допомогу в організації ознайомчих турів, загальноміських свят та міжнародних фестивалів, а також реалізує соціальні проекти на підтримку освітніх програм UNISEF і надає допомогу Одеській обласній організації Червоного Хреста і благодійному фонду «Дорога до дому».

2 ноября с. г. открывается въ г. Одессѣ
по Шуткинской ул., прот. здания Лира, въ 5 мин. отъ бульвара и Город. театра, въ 10 мин. отъ вокзала вод. д. р.
ГОСТИНИЦА БРИСТОЛЬ

Наталія СТАДНИКОВА

редактор
Володимир СУБОТА

слобожанщина

■ СКОВОРОДИНІВКА

У Національному літературно-меморіальному музеї Григорія Сковороди проходять ІХ студентські Сковородинівські читання «Пильнувати я буду дороги свої»: ейдос дороги в українській культурі та творчості Григорія Сковороди», у яких беруть участь молоді науковці та викладачі з 14 навчальних закладів Києва, Харкова, Черкас і Полтави.

Предметом обговорення стануть одвічні теми: особистість і суспільство, обрання життєвої стежі, філософські засади у сенсі буття... Усі вони знайшли відображення у творчості поета. «Та з погляду сьогодення мають дещо інше трактування», — ніби полемізують із тодішніми спудеями нинішні студенти.

■ ДОНЕЦЬК

Народні артисти України Ніна Шестакова та Олег Дзюба з Харківської обласної філармонії виступили перед військовослужбовцями 93-ї механізованої бригади, яка тримає оборону у районі Донецького аеропорту. Вони подарували бійцям улюблені українські естрадні пісні.

Подібні концерти артисти філармонії організують постійно. Їх не лякають небезпека і побутові незручності. Вони приносять свято у тривожні будні вояків і цим пишаються. Допомогу в організації цього концерту надала волонтерська група Романа Доніка.

■ ВУЛИЦЯ РАДНАРКОМІВСЬКА, 11

Харківський художній музей реалізує довгострокову програму «Незабутні імена земляків», у рамках якої ознайомлює шанувальників українського малярства з неординарними художниками, чії роботи увійшли до скарбниці національного мистецького надбання.

Цього разу у виставкових залах представлені графіка і станкові роботи Олександра Довгаля, живопис, портрети, пейзажі Миколи Ашихмана, станковий і монументальний живопис, тематичні картини Юрія Сиротенка. Автори є яскравими представниками харківської художньої школи, для якої характерні жанрові пріоритети, художньо-образні особливості, наділення реальних мотивів духовно-естетичним змістом.

Експозицію сформовано із збірань музею та з колекції знаного мистецтвознавця Іллі Лучковського.

Фольклорна вітальня

Володимир СУБОТА

У селі Польова Дергачівського району з ініціативи фахівців обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтв проведено фольклорну вітальню.

Таким чином в області започатковано цикл заходів «Традиції одного села». Спеціалісти центру з 1991 року займаються ретельним дослідженням народних звичаїв і обрядів жителів сіл регіону.

Ними уже зібрано чимало аудіо- та відеозаписів виступів носіїв народних традицій, які становлять не тільки наукову цінність, але й служать сучасним фольклорним колективам висхідним матеріалом для наслідування.

Зокрема, у Польовій у різний час були записані виступи мешканців села Ганни Зей, Парасковії Гненної, Катерини Бакаленко, Ольги Петік, Ганни Лещенко. Вражає репертуар цих виконавців, їхня автентичність, різноголосся... Завдяки експедиціям науковців вдалося зберегти для майбутніх поколінь неповторність текстів пісень і красу співу.

Майже в кожному селі Слобожанщини звучать тільки притаманні цій місцевості народні пісні. Почасти одне село

не знає, що і як саме співають в іншому.

— Фольклорна вітальня покликана ознайомити з народними звичаями та обрядами насамперед молодь, яка, на жаль, не знає, яких обрядів дотримувалися односельці кілька десятиліть тому. Такі акції мають на меті відродити втрачений культурний

«Муравський шлях». Вони виконували записані у Польовому веснянки, колядки, рекрутські та весільні пісні. Жителям села було приємно не тільки ознайомитися з кращими здобутками народної творчості у виконанні прославлених колективів, а також і послухати записи пісень у виконанні безпосередньо своїх земляків.

авангардними доповненнями етно-стилю.

— Народний фольклор — безцінний скарб української культури. Поки що у селах пам'ятають і співають про Купала, Різдво, виконують веснянки, жнивварські, козацькі, рекрутські та ліричні пісні. І хочеться, щоб ці слобідські традиції передавалися із поко-

пласт сільського способу життя, — зазначає завідувач лабораторії досліджень нематеріальної культурної спадщини організаційно-методичного центру Галина Лук'янець.

У фольклорній вітальні виступили художній фольклорно-етнографічний колектив «Мережка» під керівництвом заслуженої артистки України, кандидата педагогічних наук Мирослави Семенової, дитячий фольклорний гурт «Стежка», дорослий фольклорний гурт

У кожному районі області діють фольклорно-етнографічні програми, які спрямовані на відродження традицій. Проведення фольклорних віталень — це складова таких спільних заходів.

Особливо цікава етнографічна програма «Ізійшов же сам Господь із неба» у фольклорного гурту «Стежка», в якій органічно поєднано автентичні народні строї із сучасними виконавськими елементами, новими інтерпретаціями,

ліній в покоління, — говорить Мирослава Семенова.

Наступні концерти у фольклорній вітальні планують провести у селах Лиман Зміївського району Харківської області і Ключниківка Миргородського району Полтавської області. Пісенні твори жителів цих сіл давно знають і виконують усі фольклорні харківські гурти.

На фотознімку:
гурт «Муравський шлях»

Ніч в опері

Трупа Харківського національного академічного театру опери та балету імені Миколи Лисенка.

Запрошує всіх охочих на акцію «Ніч в опері», яка дає змогу глядачам сповна поринути в оперний світ.

Діє дрес-код: дами у вечірніх сукнях, чоловіки у костюмах.

Дійство розпочинається оперою «Пікова дама». Згодом звучить полонез із опери «Євгеній Онегін», змінюються декорації — і на сцені вже запальні іспанські танці з опери «Кармен». Потім ліне музика із «Травіати»... Оркестр виконує хіти із багатьох популярних класичних оперних і балетних постановок.

На сцені різні спектаклі перетворені організаторами проекту на один суцільний концерт-кроссер, яка дивує і зачарує незвичним трактуванням доволі відомих арій і партій. Їх виконують народна артистка України Олена Романенко, заслужені артисти України Олена Старикова, Тетяна Гармаш, Тетяна Жуківа та інші.

Та й антракт для меломанів видається не антрактом у звичному розумінні. У фойє театру створена атмосфера вільного спілкування з акторами і музикантами, що нагадує світський прийом. Проводять флешмоби і фотосесії.

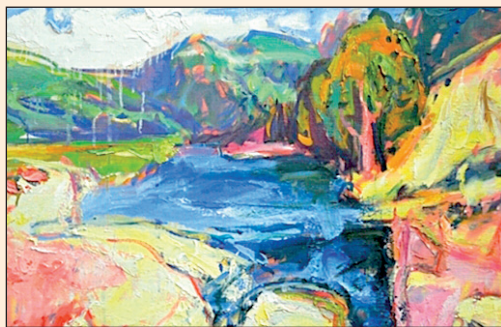
Володимир СУБОТА

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

місто лева

■ СОНЯЧНИЙ ЖИВОПИС

У Львівському національному музеї представили виставку художніх робіт Михайла Сидоренка, Наталії Кручківич та Романа Яціва.

«Співдружність трьох авторів виставки насамперед є професійною. Михайла Сидоренка та Наталію Кручківич об'єднує сімейна спільність із відповідними творчими мотиваціями і колом мистецьких тем. Роман Яців займається дотичними питаннями пейзажного жанру, шукаючи адекватної мови виразу в координатах власних спостережень над природою. Кожен має позаду львівську академічну школу малярства, пам'ятає про своїх наставників, але розвивається в автономному пошуку. Це виразно проявляється в самій стихії живописання, властивій кожному», — коментують організатори.

Роботи вражають яскравістю палітри та сонячністю, яку випромінюють. Оглянути полотна можна протягом місяця.

■ У ЛЬВОВІ ПРЕДСТАВЛЯТЬ БРИТАНСЬКУ П'ЄСУ «МАТИ»

14–15 листопада у Львові відбудеться прем'єра сценічного читання п'єси «Мати» сучасного британського драматурга Марка Равенгілла. Режисером постановки є Павел Юров.

«Мати» — одна із шістнадцяти коротких п'єс Марка Равенгілла, які об'єднані в цикл Shoot/Get Treasure/Repeat про війну і тероризм у сучасному світі. . .

Одного ранку двоє молодих солдатів (Чоловік і Жінка) навідує Хейлі, аби сповістити звістку про загибель її сина. Хейлі зустрічає гостей потоком відбірної нецензурщини, грубими зауваженнями та приниженнями. Усе це заради того, аби не дозволити їм озвучити страшну правду», — зазначають організатори.

Український переклад п'єси здійснив Євген Маяковський. Постановку представлять на Першій сцені сучасної драматургії «Драма.UA».

■ ОДА СИНЬОМУ КОЛЬОРУ

У Львівській національній галереї мистецтв імені Б. Возницького відкрилася виставка під назвою «Володимир Богуславський: Синє».

«Персональна виставка Богуславського у Львівській картинній галереї відбудеться вперше. У назву виставки ліг улюблений колір митця — синій. Усі роботи, представлені глядачам, об'єднані цим кольором. Якщо користуватися музичною термінологією, то маємо можливість почути «симфонію синього» — у кольорі неба, квітів, дерев, моря, тіней, дамського капелюха, суки, сутінків і ночі», — зазначають організатори.

Сам митець свою любов до синього пояснив так: «Синій має простір. Почуття того, що має щось відбуватися».

Окрім звичних для В. Богуславського жанрів пейзажу і натюрморту, в експозиції представлені твори і на музичну тему (наприклад, «Опера»), бо музика є невід'ємною частиною творчого процесу художника.

Виставку можна буде оглянути впродовж місяця.

Спадщина Михайла Вербицького

У старовинній греко-католицькій церкві села Явірник Руський біля польського Перемишля звучали візантійська літургія та український гімн.

Уже вкотре сюди, у церкву святого Великомученика Димитрія колись українського села Явірник Руський, приїхали українці з Перемишля та львів'яни з

спільно-культурного товариства «Надсяння», щоб спільно помолитися в селі, де народився український композитор і громадський діяч, священник, автор гімну «Ще не вмерла Україна» Михайло Вербицький.

«Ця дерев'яна церква, збудована в XIX столітті, довгий час служила українській громаді, але село було спалене під час трагічних для українців із Надсяння подій 1945

року, — розповів голова товариства «Надсяння» Володимир Серета. — Майже півстоліття, до 2000 року, вона служила місцевим римокатоликам, а зараз вони збудували собі новий костел, тож церква тепер не працює. На жаль, у коліс патріотичному українському селі зараз немає українців...»

Ми хочемо щоб церкву передали українцям — греко-католикам Перемишля, бо для нас вона має велику мистецьку й історичну цінність. Церква була розписана в 1938–1939 роках з нагоди 950-ліття від хрещення України-Руси. Розписували її професійні малярі з Перемишльської школи, які були родом із Наддніпрянщини. Ці розписи для нас є дуже знаковими: на них є Дніпро, куполи храмів на Печерських пагорбах, є цитати з Євангелія українською мовою. Усі ці написи залишилися, інтер'єр зберігся, зберігся й іконостас, за що ми вдячні цій громаді».

Львівське товариство «Надсяння», яке цими днями відзначає своє 25-річчя, й українці Перемишля намага-

ються тепер щороку відвідати цю церкву в день її патрона великомученика Димитрія. Також відвідують Явірник Руський на початку березня — це пов'язано з днем народження Михайла Вербицького.

«Ми не сподіваємося, що ця церква діятиме повністю, бо тут немає греко-католиків, але кілька богослужінь на рік можна відправляти, — каже голова Перемишльського відділу Об'єднання українців Польщі Марія Туцька. — У цій церкві можуть відбуватися фестивалі — насамперед української церковної музики, також міжнародні фестивалі, де б ми представляли цей свій скарб, і це невеличке село стало б туристичною Меккою, бо туристам із Заходу цікава наша східна, візантійська традиція, наш церковний спів. Таким переломним моментом міг би бути 2015 рік — рік 200-ліття від дня народження великого українця, автора нашого безсмертного гімну Михайла Вербицького».

Надія ПАСТЕРНАК
Фото Йосипа МАРУХНЯКА

Шашкевичіана митця

6 листопада вшанували Маркіяна Шашкевича.

У день народження українського письменника, священника, просвітника і пробуджувача Галичини Маркіяна Шашкевича в Музеї давньої української книги у Львові відкрилася фотовиставка «Відлуння Маркіянових дзвонів» Йосипа Марухняка.

На виставці представлено 55 робіт, де зображені процеси творення усіх п'яти музеїв Шашкевича на Львівщині, їхні експонати й люди, причетні до увіковічення його пам'яті.

Йосип Марухняк має величезний фотоархів із відкриттів музеїв Маркіяна Шашкевича — близько 15 тисяч кадрів. «Фотографував, як-то кажуть, «для себе», — розповідає автор, — і лежить воно все в папках, на дисках, але цього замало, проростають пагіння поділитися з кимось. Я вже хочу віддати це людям...»

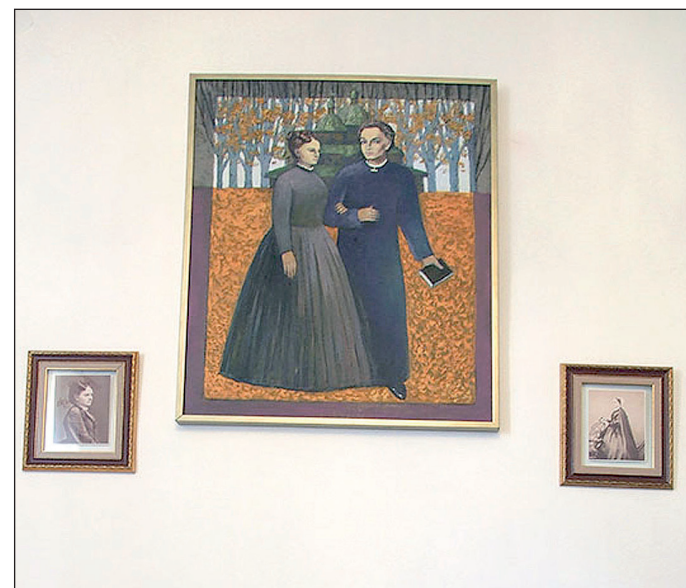
Йосип Марухняк — чи не єдиний у Львові фотомитець і журналіст, який побував на відкритті усіх п'яти музеїв Шашкевича — у Нестаничах, Новосілках, Деревні, «Русалки Дністрової» у Львові і в Підлиссі, — тож вважає, що ці музеї повинні зараз активно працювати для виховання нації: «Мені здається, що якась інша європейська держава, маючи такі цінності, краще б їх використовувала. Вони повинні працювати в кількох напрямках: на духовність, на туризм і на утвердження у краї власної ідентичності».

П'ять музеїв — це немало. Над цим скарбом попрацювало багато людей: директор музею «Русалки Дністрової» Галина Корнеєва, відомий громадський діяч, поет Роман Лубківський, і Борис Возницький, і Шашкевичева комісія, і науковець Михайло

Шалата, який вже кілька десятиліть років досліджує творчість Шашкевича й упорядкував повне зібрання його творів. Ми, українці, маємо

лише кілька письменників із повним зібранням творів».

Колекцію своїх світлин автор планує подарувати музеєві «Русалка Дністрова».

редактор
Світлана СОКОЛОВА

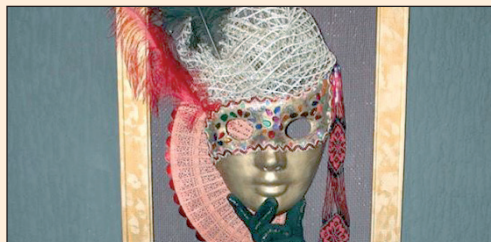
арт-проект

■ РІВНЕ

До 3 грудня у фотогалереї на Соборній – авторський проект «50x70» всесвітньо відомого українського фотографа, володаря почесного звання «Вища майстерність Міжнародної федерації фотографічного мистецтва» Олександра Супруна. Це звіт про 50 років творчої діяльності та з нагоди 70-річчя митця.

■ КИЇВ

7 листопада галерея «Arka» провела великий осінній салон та відсвяткувала першу річницю свого створення. У Київському академічному Молодому театрі відвідувачі оглянули твори живопису, графіки, маски, їм продемонстрували хіп-хоп культуру тощо. Таким чином презентовано новий арт-центр. У ньому планують зробити постійні виставки та проводити тематичні та, зокрема, кіновечірки (демонстрація найкращих фільмів, лекції про кіно).

16 листопада PinchukArtCentre та чилійська художниця Пілар Кінтерос, одна з 21 номінанта на премію Future Generation Art Prize, запрошують охочих взяти участь у перформансі просто неба під назвою «Фонтан дружби народів». Учасники допомогатимуть мисткині реконструювати з картону фонтан, демонтований із майдану Незалежності в Києві під час реконструкції, проведеної у 2001 році.

З 18 до 30 листопада у Мистецькому Арсеналі відбудеться ІХ форум сучасного мистецтва ART-KYIV Contemporary.

Окрім традиційного живопису та графіки, експонуватимуться фото- та мультимедіа проекти, що створюють картину сучасної візуальної практики з регістром від концептуалізму до наїву.

20–23 листопада у галереї «М-17» – соціально-культурний проект «Відкриваємо двері дітям» з нагоди 25-ї річниці підписання Конвенції ООН про права дитини. Виставка присвячена проблематиці виховання дітей в інтернатних закладах.

Учасники – знамі українські митці: О. Гляделов, Ю. Кручак, О. Курмаз, А. Логов та інші.

Світлана СОКОЛОВА

Виставку, високо оцінену в Грузії, вперше показують у Києві.

Презентація експозиції під назвою «Арт-вояж» стала офіційним відкриттям Музею сучасного мистецтва України в новому приміщенні на вулиці Фрунзе. Заклад переїхав сюди із Глибочицької. Відсвяткувати це вирішили представленням проекту, створеного 2010 року і показаного в Національному музеї Грузії, але ще не баченого глядачами в Києві.

З колекції закладу, що налічує 5 600 творів мистецтва, відібрали понад сто робіт, серед яких твори Миколи Глушченка та Олени Яблонської, Костянтина Реунова та Анастолія Лимарева; представників львівської школи – Карло Звіринського, Степана Тітка, Романа Сельського; Одеси – Людмили Ястреб, Євгена Рахманіна, Ореста Шлешинського; кримчан – Валентина Бернадського, Петра Столяренка, Валентини Цветкової; харків'ян – Віктора Гонтаріва, Асхата Сафаргаліна, Олександра Хмельницького; закарпатців – Ардаберта Ерделі, Федора Манайла, Андрія Коцьки та інших.

Перлини фондів

«Перлини» експозиції – «Історія України» Федора Тетянича, «Подих весни» Олени Яблонської, моделі Івана Кавалерідзе «Бунт» і «Журавлі летять», «Натюрморт» Карла Звіринського, «Діти, що втікають від грози» Олександра Ройтбурда, «Вулиця Бахчисарая» класика «Кримської школи» Петра Столяренка, «Весна» яскравого представника Київської школи Бориса Раппопорта.

«Це стисле представлення фондів, – розповідає мистецтвознавець Ірина Алексеева. – Мобільний проект, який можемо презентувати за межами столиці, як у Грузії, де виставка минула вдало та була продовжена. Чекатимемо пропозицій щодо нових подорожей.

Роботи – із середини ХХ сторіччя до сьогодення. Експозиція доповнена деякими творами, які надійшли пізніше. Наприклад, у залі киян – робота всесвітньо відомого Петра Лебединця.

Він любить соковиті фарби, розкладає кольори. Тут і фігуратив, який легко зчитується». Композиція картини «Ранок» побудована на грі кольорів у хмарах, воді та на жіночому тілі. «Абстрактний фігуративізм», – каже про неї майстер. Йому імпонує, що на виставці представлено багато різних стилів. Геометрична абстракція, мінімалістична.

Надзвичайний і Повноважний Посол Грузії в Україні

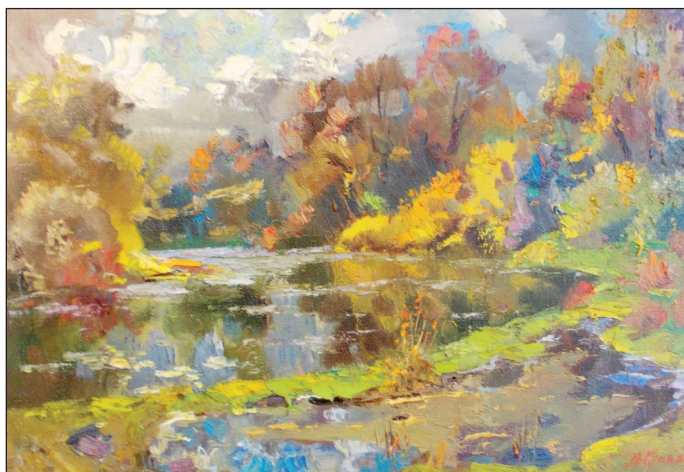
Михейл Уклеба висловив сподівання, що традиція ознайомлення з багатством, яке має Україна, продовжиться.

«Виставка – подія для художників, тому що це єдиний музей сучасного мистецтва, можливо, навіть у країні, – каже художниця Олена Рижих. – Є ще PinchukArtCentre, де контемпорарі-арт, але він більш молодіжний».

«Головне, що у нас збереглася школа, чого немає в більшості європейських країн, – доповнює мистецтвознавець Алла Ревенко. – У цих залах – образотворче мистецтво, яке може презентувати Україну світові».

На фотознімку Петро Лебединець а його «Ранок»

Палітра світлих почуттів

Митець спрямовує до споконвічних цінностей.

До віри, любові та добра закликає людей своєю творчістю Олександр Ольхов, вистав-

ку пейзажів якого під назвою «Живопис як вимір життя» представили в Національному музеї російського мистецтва.

Заслужений художник України, лауреат премії «Київ» імені Сергія Шишка у галузі образотворчого мистецтва, спонукав хвилюватися біля яскравих полотен. Такими є пейзажі із сакральними пам'ятками столиці України: «Надвратна церква. Києво-Печерська лавра», «Михайлівський собор», «Видубицький монастир», «Феофанія» та інші.

Чим заворожує маляр? Має природне почуття кольорової гами. Обрана тональність робить його картини виваженими і хвилюючими, достатньо подивитися на пейзажі, в яких розкриваються мінливі пори доби чи різні пори року. Чи то вечір, як на полотні «Вечір. Іванівка», чи квітуче дерево в полудень, або пронизана со-

нячними променями яблунька – все приваблює світлою кольоровою гамою.

Олександр Ольхов досконало володіє співвідношеннями кольорів і вміє одухотворити обраний мотив радісним станом. Робить сніг «теплим», пронизаним сонцем, як бачимо на багатьох зимових пейзажах.

Він – майстер створення стану очікування. Сніг ще покриває землю, але вже у повітрі відчуваються ніжні хвилі весняного пробудження. У такій напрузі створено чимало картин, де важливу роль відіграє колоритний мазок.

Валентина ЄФРЕМОВА,
заслужений працівник культури
України
Фото авторки

редактор
Антон ФІЛАТОВ

сучасне мистецтво

■ ЛОНДОН

25 листопада на аукціоні Sotheby's вдруге відбудуться Східноєвропейські торги сучасного мистецтва, на яких будуть представлені роботи вітчизняних митців.

Цього разу будуть виставлені твори десяти художників. Найдорожчий із них – EXPIRATION Віктора Сидоренка. Торги за нього розпочинатимуться з \$ 24–32 тис. Крім того, на аукціоні презентуватимуться твори Назара Білика, Павла Макова, Олександра Животкова, Оксани Мась, Миколи Маценка, Романа Мініна, Бориса Михайлова, Олега Куліка та Олега Тістола. Останній є рекордсменом серед українців за участю в престижних аукціонах. Його роботи презентувалися на таких торгах понад 20 разів.

До того, як на Sotheby's виділилася секція Східноєвропейських торгів, українські лоти показувалися у розділі Російських торгів. Нині ж нашу країну почали ідентифікувати на карті світового сучасного мистецтва.

■ ЧИКАГО

На експозиції «Довгий шлях до свободи», що нині триває у Чикаго, демонструються роботи, на яких сучасні українські митці переосмислюють події останнього року в нашій країні.

Виставка умовно розділена на три тематичні частини. «Дихання Майдану» відкриває перед закордонним глядачем дух протестного руху 2013–2014 років у центрі Києва. «Бачення травми» змальовує спустошення людей, які брали участь в АТО, а також постраждали від її проведення. «Мистецький Барбакан» розгортає імпровізовану галерею цифрових зображень, які функціонували на барикадах Євромайдану.

На експозиції презентовані роботи Влади Ралко, Олександра Чекменьова, Степана Рябенка, Івана Семесюка, Микити Шаленого, Романа Громова, Дар'ї Кольцової, Андрія Сидоренка, Микити Завілінського, Оксани Чепелик, Олексі Манн, Романа Михайлика, Анастасії Некипелої, Марії Павленко.

В основу мистецької добірки покладено цифрові, графічні та фотороботи. Куратори проекту – Андрій Сидоренко та Аліса Ложкіна.

Ананій ДОЛГОРУКИЙ

До 28 листопада у столичній галереї «ХудГраф» триватиме персональна виставка львівського митця Аскольда Кучера Scientia perfecta.

Стиль його робіт мистецтвознавці трактують як експресіоністичний абстракціонізм. Сам же митець узагальнює свою творчість терміном «медіа-наїв».

Кучер став першопрохідцем серед українських художників, які працюють у жанрі science art (наукового мистецтва). Пан Аскольд є кандидатом медичних наук і вже понад 20 років займається ультразвуковою діагностикою. Бекграундом до творчих пошуків у точних науках стало захоплення малярством та поезією, якими він займається з юнацьких років.

«За експерименти з новими медіа, зокрема з відеокамерою, українські художники взяли на початку 1990-х років. На сьогодні вітчизняний медіа-арт представлений достатньо великою кількістю жанрів та імен. Однак ім'я Аскольда Кучера посідає в ньому особливе місце...»

Science art (або bio art) існує у світовій художній практиці досить давно, і з'явився він або завдяки доступу художників

Медичний арт

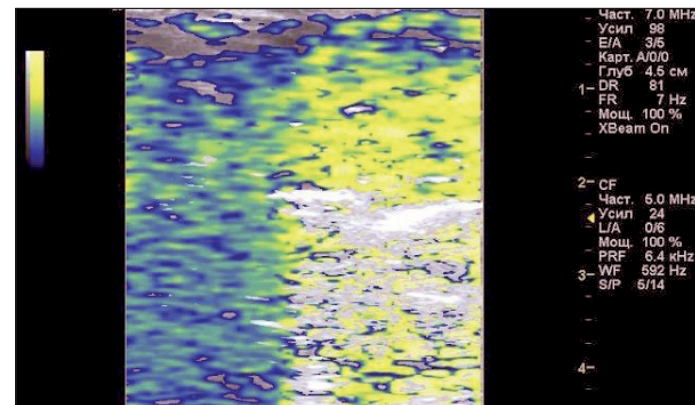

до наукових лабораторій, або через цікавість науковців до художньої практики, бажання винести прекрасні образи науки у споглядальний простір мистецтва», – коментує куратор виставки Яніна Пруденко.

Формопрояви творчості Кучера – лайтбокси, відео-арт, глітч-арт, надруковані скріншоти тощо. Сканування організму людини за допомогою ультразвуку для художника – це не просто щоденна рутинна медика. Це свого роду візуалізація внутрішнього космосу особистості.

Монохромні та кольорові зображення Кучера створює за допомогою звукових хвиль високої частоти. Вони перевищують межу слухового сприйняття людини і дозволяють показати невидимі структури всередині певного фізичного

тіла. Оскільки тканини тіл відрізняються за акустичними характеристиками і по-різному відбивають ультразвукові хвилі, вони породжують відлуння різної потужності і тим самим створюється контраст у зображенні. Тож абстрактні образи у творах митця є відобра-

Інопланетний перформенс

Потрапляючи на черговий захід за участі Петра Буяка, розумієш, чому в Івано-Франківську так мало експериментального мистецтва.

Адже ексцентричності творчості самого цього митця вже достатньо, аби заповнити необхідний мінімум сучасного мистецтва у провінційному місті.

Цього року у травні Петро Буяк одягнув костюм корови та розвішував свої картини посеред вулиці.

А минулого тижня він видав себе за доктора історичних наук, який презентує широкому загалу скарби минулих тисячоліть. Знайдених, звичайно, під час творчих пошуків майстерні.

На його новій виставці-інсталяції «То було ще тогди...» презентовано відбиток плавника риби на камені, два шматки кахлів та святиню-ікону Юрія «Гуцуліноплетянин», який тримає в одній руці бринзу, а в другій горілку. Це один із персонажів, яких митець вигадує для своїх міфів.

«Іноплетянин» став центральним експонатом на виставці. Перед іконою стоять дві лампадки та розстелено килимок, аби зручно було стати на коліна і помолитися доісторичному пращуру гуцулів.

Крім того, на експозиції виставлені живописні роботи. На одній із них показуються велетенські їжаки, на яких гуцули возять молоко. На іншій – карпатський струг, змальований тут як дерево генетичної пам'яті гуцульського краю, на якому осідає гуцульська самотність.

Міфи та екстравагантні байки Буяка поступово розходяться світом. Згодом виставку-інсталяцію можна буде переглянути у Калуші, Тернополі, Львові та Києві. А після цього вона попрямує до Польщі – у Варшаву, Вроцлав, Краків та Бельско-Бялу.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ДИТЯЧИЙ СВІТ

■ ДИТЯЧИЙ СЕРІАЛ

Інноваційним проектом у сфері дитячого виховання є серіал «Наша скриня», виробником якого є анімаційна компанія «Арт-Відео».

У жовтні за ініціативи львівського обласного Інституту підвищення професійної освіти відбувся семінар для учителів, котрі викладають новий шкільний курс «Медіакультура». Він запроваджується факультативно у 45 школах Львівської області.

Під час проведення цих виховних заходів рекомендовано використовувати документальний серіал «Наша скриня».

■ «КІТ ВИКРУТАС»

Ще один з анімаційних фільмів, який вийшов у прокат завдяки ентузіазму працівників анімаційної компанії «Арт-Відео», – «Пригоди Кота Викрутаса» – завойовує дитячі території. Керівники студії зізналися: «Це – досить дорогий з фінансової точки зору задум, який вміло вплив художник і керівник відділу анімації студії Сергій Гармаш. Саме він знайшов спосіб економно і якісно реалізувати задум, поєднавши 3D та 2D-вимірну графіку.

Тестування, які проводили виробники в дитячих виховних та навчальних закладах, підтвердили успішність роботи аніматорів на всі сто. Діти з цікавістю дивилися мультфільм, захоплено спостерігали за пригодами Кота Викрутаса і зрозуміли, чому в Акулі такі міцні зуби і чому не варто боятися Снігову людину.

■ «УКРАЇНСЬКИЙ ТАТО»

На Волині створили мультфільм «Український тато» про те, як живе більшість сімей тих, хто воює. Мультфільм та пісня гурту «Фіолет» «Дим і ти» – історія про звичайну сім'ю, звичайних дітей та звичайного тата військового.

Про вже звичні для нас страхи та сум розлуки, що переживають сім'ї військових. Про звичний для них біль. Біль від повідомлень про нові щоденні втрати. А за кожною з них – дружина, мама, діти, які продовжують чекати своїх захисників з АТО.

У мульту показано, як тато гуляє з дітьми, читає їм книги, розповідає історії, грає у футбол. Але якось він пішов воювати в АТО. Діти сумують за татом, а його серце рветься до них, і лише думки про малечу зіграють його в окопі.

Історію вигадали, оживили і випустили у світ дизайнер і фотограф Вікторія Русин та лучанин, відеоінженер, оператор, режисер Павло Бондаренко.

Едуард ЗАНЮК: «Жовто-блакитний мотив має бути наповнений глибоким змістом»

Надія ПАСТЕРНАК

Львівська анімаційна компанія «Арт-відео» впродовж кількох років створює мультфільми на духовну тематику.

Це мультки про українські храми і монастирі, відомих історичних постатей, легенди наших міст і сіл, про козаків і традиційні українські ремесла. На київському фестивалі «Світ у дитячих долонях» відбулася презентація мультфільмів «Біличі» і «Прилбичі», які доповнюють цикл «Духовне намисто».

Ось що розповів про це керівник компанії «Арт-відео» Едуард Занюк:

– Проект «Духовне намисто» – це серія анімаційних фільмів про святині Львова. Але в процесі роботи ми вирішили дещо змінити і зараз підготували дві серії: «Біличі» і «Прилбичі», – надавши нагоду дітям реалізувати себе. Вони замість професіоналів озвучують фільми. Також ми відмовилися від 3D-героїв. Мода модою, та ми зробили дещо простіше.

«Біличі» – це легендарна історія про те, як під час Другої світової війни радянський солдат-

танкіст зруйнував капличку і на її місці утворилося джерело... Минули роки. У нього народилася дитина, яка осліпла.

Лікування не допомагало, і щось підказало чоловікові привезти дитину на місце вчиненого ним святотатства. Коли дитяті промили джерельною водою очі, воно видужало.

А в «Прилбичах» ідеться про дитячі роки та родинне село митрополита Андрея Шептицького.

З цієї весни серіал «Духовне намисто» реалізується в межах нашої держави як проект духовної єдності українців у цілому світі. Ми доєднали до нього ще

кілька наших серіалів і створили півгодинний мультиплекційний журнал, де є кілька серій із циклу «Легенди України» – від Карпат до Криму і Донбасу – та ще кілька популярних серіалів: «Наша скриня», «Пригоди Кота Викрутаса» та інші. Тож діти можуть побачити різні зразки української анімації.

– Як часто з'являються ваші нові мультфільми?

– За місяць намагаємося створити дві нові серії. Вважаємо, що це – соціальний проект, який має й арт-терапевтичне значення. Наші мультфільми рекомендовані для факультативного позакласного пере-

гляду Інститутом інноваційних технологій при Міністерстві освіти.

– Чи маєте вихід на державні телеканали і яким чином популяризуєте свій продукт?

– Нині наше законодавство не гарантує показу такого національного продукту. А запит великий, і його підхопили як світські, так і духовні заклади освіти. Кілька серій уже перекладено польською і презентовано у Варшаві.

Протягом тижня у Мистецькому Арсеналі ми щодня представляли півгодинну анімаційну програму.

Не позбавляйте дітей дитинства!

На дитячих фестивалях і конкурсах дитячої та юнацької творчості, як це не парадоксально, бракує саме дитячих пісень.

І винні в цьому не діти, які, мов губки, всотують усе, що дають їм дорослі авторитети. Якось мимоволі відчувається цей гандж ще й у контексті дефіциту популярних українських дитячих пісень.

Спробуйте подумати про це і пригадати хоча б із десятків таких творів, які знають і сучасні діти, і батьки. А старше покоління – дідуся та бабусі, зомбовані російською попсою, – зовсім не стануть морщити лоба і згадають або «Чебурашку», або «Вместе весело шагать...», навіть не замислюючись над тим, що ці пісні за мелодій-

ністю, вже не кажучи про текстову основу, не мають нічого спільного з українською пісенною культурою.

Я зовсім не хочу сказати, що вищезгадані дитячі хіти – про-

дукт не доброякісний. У цьому контексті мені навіть не за державу прикро, а за прекрасних професійних і обдарованих людей, які створили сотні прекрасних дитячих пісень,

про які не знають не лише діти, але й професіонали, які навчають їх музики і співу.

Багато років поспіль, працюючи у складі журі дитячих фестивалів, звертаю увагу не лише на вокальні дані конкурсантів, але й на репертуар. Діти й справді люблять копіювати все, що чувають і бачать. А керівник і педагог, який не здатен пояснити дитині те, що в кожному віці є щось неповторне, просто займається не своєю справою. Тому я і мої колеги-одномудці на запитання: «Чому добре виконана дитяча пісня оцінена низьким балом?» – відповідаємо: «Змінити репертуар і не позбавляйте дітей дитинства».

Леся САМІЙЛЕНКО

редакція журналу

ДИТЯЧА СТОРІНКА

ЩОБ ДІТИ, ХТО ВОНИ, ЗМАЛЕЧКУ ЗНАЛИ — ЧИТАЙТЕ З КОЛИСКИ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ!

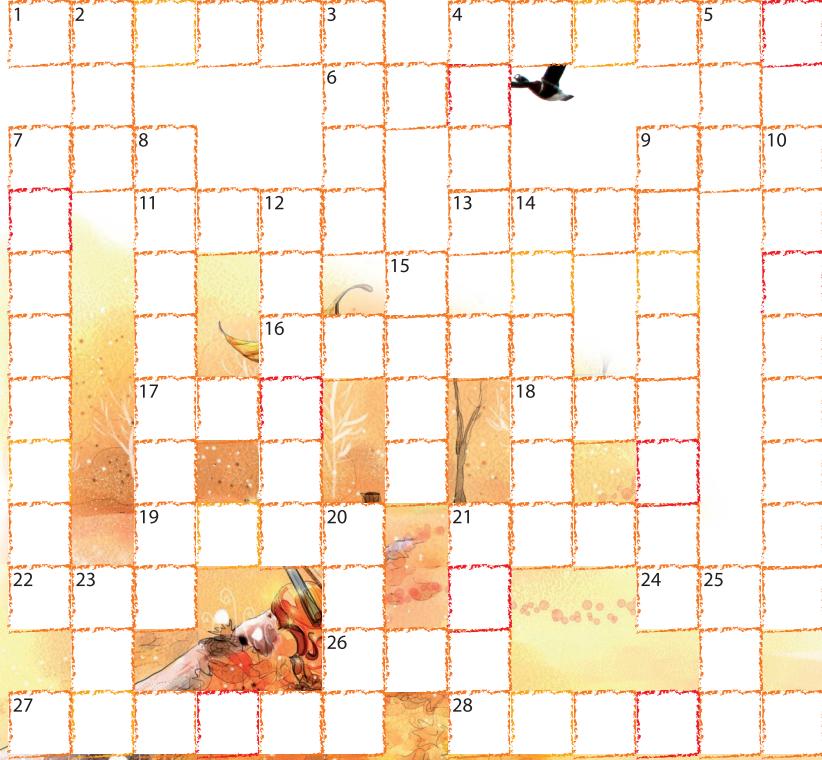
Фото надано продюсерським центром «Вабуріостар»

Передплати на будь-якій пошті!

Зайди на наш сайт в Інтернеті: www.feya.net.ua

Кросворд «Листопадівий»

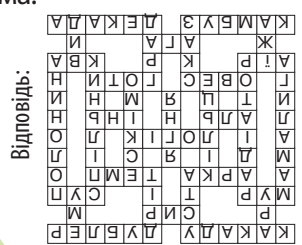

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

- 1. Папуга з чубчиком на голові.
- 4. Актор, що замінює виконавця головної ролі у разі потреби.
- 6. Страва з молока.
- 7. Стіна з цегли.
- 9. Перша страва.
- 11. Тріумфальна ...
- 13. Швидкість виконання музичного твору.
- 16. Той, хто вивчає логіку.
- 17. Ім'я актора Пачіно.
- 18. Напарник «янь».
- 19. Зерно для коней.
- 21. Давній народ, яким управляв Аттіла.
- 22. Болотна рослина.
- 24. Звук із болота.
- 26. Отруйна жаба.
- 27. Корабельна кухня.
- 28. Десять днів.

ПО ВЕРТИКАЛІ:

- 2. Один з островів в Індонезії.
- 3. Давня назва губ.
- 4. Нитка з металу.
- 5. Страус.
- 7. Каша з кукурудзяного борошна.
- 8. Деталь опалення.
- 9. Співучасник якихось дій.
- 10. Пасовище в Карпатах.
- 12. Предмет у формі кола.
- 14. Вид морозива.
- 15. Дитинча вівці.
- 20. Заразна хвороба, від якої тварини божеволіють.
- 21. Вид опадів.
- 23. Страва.
- 25. Панорама.

У ТЕПЛІ КРАЇ

Настя Носенко з с. Іванівка, Дніпропетровська обл., пише:
«Чому птахи відлітають у теплі краї?»

Настю, птахам потрібно добре харчуватися. А що ж робити холодної пори тим пернатим, які їдять комах? Адже взимку всі комашки і хробачки ховаються, і їх уже не вхопиш на льоту. Тож доводиться птахам збиратися у тепліші краї. Як пернаті дізнаються, що їм час відлітати? Вони розуміють це за тим, як скорочується день під кінець літа, і починають готуватися до перельоту заздалегідь. Переліт – це дуже важка подія, під час якої гине багато птахів. Адже їм доводиться долати від 40 до 1000 кілометрів на добу!

Та не всі відлітають. У лісах та містах лишаються птахи, які харчуються горіхами, ягодами, гризунами, залишками людської їжі чи можуть видобути хробаків із дерев, як, наприклад, дятли. Деякі птахи в одних місцях – перелітні, а в інших – осілі. Наприклад, наші рідненькі горобчики. У нас вони цвірінкають під вікнами будь-якої пори року. А такі самі горобці, які мешкають у Середній Азії, на зиму відлітають у теплі краї, до Індії.

До речі, Україна для деяких птахів – «теплий край». Якщо наші пташки летять до Індії та Африки, то до нас на зимівлю прилітають із тайги омелюхи, які харчуються ягодами омели, а до узбережжя моря та Дніпра прибуває водоплавна червоновола казарка.

ПІСЛЯМОВА

Концепція
Національного газетно-**1. ВСТУПНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Державне підприємство «Національне газетно-журнальне видавництво» (далі – Видавництво) створене відповідно до наказу Міністерства культури Української РСР від 16.08.1990 № 271 «Про створення газетно-журнального видавництва Міністерства культури Української РСР».

Видавництво засноване з метою випуску для широких кіл читачів газетно-журнальної продукції, довідкової, методичної та іншої літератури, що сприяє розвитку культури і мистецтва в Україні.

У період із 1990 до 2009 року до Видавництва поступово увійшли культурологічні та науково-популярні видання, засновником або співзасновником яких виступало Міністерство культури України.

Відповідно змінилася організаційна структура Видавництва, були сформовані редакції видань та інші редакції: випусково-моніторингова, художнього оформлення, науково-довідкова, історична і туристична, – робота яких була спрямована на підготовку всіх газет і журналів культурологічного напрямку.

Отже, відповідно до Статуту Видавництва, до його структури входять редакції газет «Культура і життя» та «Кримська світлиця», редакції журналів «Українська культура», «Український театр», «Музика», «Театрально-концертний Київ», «Пам'ятки України». 2010 року Видавництвом зареєстровано низку нових часописів: «Микола Гоголь. Україна. Європа», «Діалоги», «Новини кіноекрана», «Українська подорож». Але з приходом у Міністерство команди Віктора Януковича вони так і не почали виходити, бо було розформовано професійну команду співробітників Видавництва.

З метою сприяння виходу у світ видань культурологічного напрямку Видавництво отримує від Міністерства культури України фінансову підтримку за КПКВК 1801300 «Фінансова підтримка друкованих періодичних видань культурологіч-

ного та літературно-художнього напрямку», зокрема на оплату поліграфічних і комунальних послуг, виплату заробітної плати тощо.

Упродовж останніх років нерегулярність бюджетного фінансування та відсутність власних оборотних коштів негативно впливали на стан діяльності Видавництва: призупинявся випуск видань, мала місце заборгованість перед переплатниками.

Для підготовки концепції розвитку Видавництва проаналізовано його історію, а також здійснено моніторинг і аналіз результатів міжнародних та національних досліджень, оглядів, що були підготовлені за останні декілька років з питань тенденцій розвитку друкованих засобів масової інформації (ЗМІ) провідними міжнародними та національними асоціаціями преси, зокрема: Всесвітньою газетною асоціацією (WAN), Міжнародною федерацією журнальної преси (FIPP), Міжнародною асоціацією видавничих та медіа-технологій (IFRA), Міжнародною асоціацією з медіа-маркетингу (INMA), Гільдією видавців періодичної преси (ГВП), Національною спілкою журналістів України (НСЖУ) та ін.

Концепція покликана стимулювати розвиток підприємства шляхом його часткової реорганізації та ефективного використання наявних ресурсів, визначити перспективи та шляхи подальшого розвитку на основі аналізу його сучасного стану.

Концепцією передбачається здійснення комплексу заходів щодо удосконалення роботи, здійснення структурних перетворень матеріальних і фінансових ресурсів, розвитку інформаційної інфраструктури, зміцнення нинішньої матеріальної бази, створення умов для реалізації інвестиційних проектів.

2. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ВИДАВНИЦТВА

Метою Концепції є визначення основних шляхів розвитку Видавництва, забезпечення модернізації процесу створення

Виклики часу потребують серйозних змін. Упродовж травня-серпня ц. р. члени громадської експертної видавничої Ради Національного газетно-журнального видавництва Міністерства культури України на своїх щотижневих засіданнях детально проаналізували дійсний стан і перспективи розвитку української культурологічної преси. Розпочато перезавантаження діяльності видавництва, відновлення процесу ребрендингу його газет і журналів, актуалізації їхнього суспільного алгоритму.

Сьогодні на громадське обговорення виносямо підготовлений експертним середовищем допрацьований проект нової концепції розвитку Національного газетно-журнального видавництва Міністерства культури України. Сподіваємося на зацікавлений відгук, критичні зауваги,

сучасного медіа-продукту культурологічного напрямку та способів його розповсюдження.

Основними завданнями Концепції є:

- забезпечення культурної сфери країни сучасними якісними інформаційними продуктами, підвищення інтересу та обізнаності споживачів до культури, сприяння розвитку сучасної науки й освіти;
- забезпечення розвитку Видавництва шляхом створення новітніх інтегрованих інформаційних продуктів у сфері культури;
- підвищення іміджу держави на міжнародному рівні, поширення пропаганди культури, традицій, звичаїв України за її межами за допомогою всіх інформаційних ресурсів;
- підвищення рівня поширення культурологічної інформації з метою задоволення сучасних культурно-пізнавальних потреб суспільства.

Концепцією визначаються такі напрями розвитку:

- удосконалення системи управління;
- удосконалення нормативно-правових документів діяльності Видавництва;
- ребрендинг видань;
- впровадження новітніх технологій, засобів комунікації, форматів та видів інформаційних продуктів, модернізація каналів їхнього розповсюдження;
- удосконалення системи створення контенту, змісту культурологічних видань для публікації матеріалів на всіх платформах;

ідеї та пропозиції наших читачів, колег із системи Міністерства культури України, всіх небайдужих до культури.

Кожен може висловити свої думки, міркування та зауваження на сторінках видавництва у соціальних мережах, а також:

- електронною адресою: nvu.kultura@gmail.com
- телефоном: (044) 498-23-65, -63;
- факсом: (044) 498-23-64;
- поштою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1.

Обговорення триватиме до 15 грудня ц. р.

Роман РАТУШНИЙ, генеральний директор
Національного газетно-журнального видавництва

- зміцнення матеріальної бази;
- підвищення якості та розширення асортименту інформаційних продуктів;
- підвищення кваліфікації кадрів.

3. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА

З метою поліпшення роботи та розвитку загально-видавничого проекту передбачається низка структурних перетворень, які зроблять діяльність Видавництва ефективнішою, якісною, впливовою, корисною для загальної справи українського державотворення.

Попередній проект майбутньої структури Національного газетно-журнального видавництва передбачає декілька тісно пов'язаних між собою сегментів. Лише у тісній взаємній творчій співпраці вони зможуть презентувати широкій загальноукраїнській аудиторії цікавий і якісний продукт.

Основні заплановані сегменти Видавництва:

1. Міжнародна інформаційна агенція «Культура.ua» та однойменний Інтернет-портал.
2. Всеукраїнські інформаційно-аналітичні тижневики «Культура і життя», «Кримська світлиця».
3. Щомісячні журнали «Українська культура», «Театрально-концертний Київ».
4. Профільні тематичні журнали «Музика», «Український театр», «Пам'ятки України» тощо.
5. Нові часописи «Гоголь. Україна. Європа», «Діалоги», «Нови-

ни кіноекрана», «Українська подорож».

6. Радіостанція FM «Контекст» (умовна назва).

Особливості взаємодії між окремими медійними сегментами (в рамках однієї видавничої інституції) полягають у гнучкій редакційній політиці, яка дозволяє акумулювати і продукувати певні ідеї, інформаційні приводи, цікаві теми. Тобто все те, що згодом трансформуватиметься у тексти, сюжети, новини, а потім знайде відображення і текстуальну або аудіовізуальну реалізацію в рамках того чи іншого окремого масмедійного напрямку.

3.1. Інформаційна агенція
Умовна вершина такої видавничої вертикалі – перший сегмент – інформаційна агенція «Культура.ua».

Керівник агенції є водночас головним редактором Видавництва і впливає на загальну інформаційно-видавничу політику. Визначає та реалізує його «ідеологію», формує тематичні напрямки, інформаційні блоки. Керівники редакційних напрямків (за жанровими та тематичними векторами) продукують певні теми, новини, аналітичну інформацію тощо.

Специфіка структури агенції полягає в тому, що основні інформаційні та аналітичні матеріали, перш ніж з'являться на шпальтах газет «Культура і життя» і «Кримська світлиця» (а також деяких щомісячних журналів), спочатку з'являються у віртуальних площинах інфор-

ПІСЛЯМОВА

розвитку журнального видавництва

ПРОЕКТ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ

маційної агенції. Таким чином реалізуються основні принципи роботи видавництва: оперативність, актуальність, змістовність. Особливо плідною в цьому напрямку вбачається тісна співпраця з Українським національним інформаційним агентством «Укрінформ».

Найоперативніші і найактуальніші матеріали не чекатимуть публікації у паперових ЗМІ, оскільки профільна газета чи журнал унеможливають своєчасність – у контексті конкуренції з різноманітними інформаційними порталами та сайтами.

Основне тематичне наповнення друкованої паперової версії газети «Культура і життя» може відбуватися шляхом відбору кращих текстів, які проходять оперативну апробацію і фільтрацію в структурі інформаційної агенції та на профільному порталі. Далі, відповідно до певної рубрикації, ці тексти знаходяться своє місце у форматі тижневика, окремих журналів.

Взаємодія головного редактора Видавництва, керівника інформаційного агентства «Культура.ua» з редакторами газет та журналів здійснюватиметься через загальну колегію (у визначений час). На колегії формуватимуться контури тижневиків, щомісячних видань, обговорюватиметься загальна політика розвитку видавництва, відбуватимуться творчі дискусії.

3.1.1. Інтернет-портал «Культура.ua»

Безпосереднім продовженням і головним структурним майданчиком інформаційного агентства «Культура.ua» є Інтернет-портал «Культура.ua».

Куратор кожного окремого напрямку – театру, кіно, арту, культури, народної творчості, охорони пам'яток і т. ін. – повноцінно відповідальний за наповнення заданого сегменту інформаційного забезпечення в рамках базового порталу «Культура.ua». Куратор-редактор (разом з однодумцями та співробітниками) щоденно і щотижнево зобов'язаний подавати певний об'єм інформації (новини, інші тексти й ілюстрації) на портал, систематично динамізувати потік гарячих новин, оперативної інформації.

Обговорення та затвердження основних тем, редакційних напрямів роботи і спеціальних номерів відбувається також у рамках широкої відкритої редакційної колегії Видавництва за участю різних його представників. Особливо цьому має сприяти «господарчий двір» – частина Інтернет-порталу, яка недоступна звичайним читачам і є віртуальним майданчиком для цілодобового корпоративного спілкування співробітників Видавництва, вирішення оперативних завдань, онлайн-формування інформаційних стрічок та календарів подій і анонсів.

3.2. Друковані ЗМІ

3.2.1. Газета «Культура і життя»

Всеукраїнський тижневик «Культура і життя» має передбачати досить важливі для суспільного видання індекси: цитованості, впливовості, резонансності, читабельності. Виходячи з цих координат, і пропонується подальша умовна (досить пластична і гнучка) тематична структура чільного часопису Видавництва, як друкованого органу сучасного, демократичного Міністерства культури.

Така структура має складатися з семи умовних (гнучких і взаємозамінних) тематичних блоків з урахуванням газетної площі (кількості шпальт) та особливостей «модуля».

Перший блок. «Наголоси і акценти»

Друга, третя, четверта, п'ята шпальти видання. Презентаційні сторінки, на яких подана:

1) важлива офіційна інформація, пов'язана з процесами у культурній сфері;

2) три колонки від провідних колумністів видання, які висловлюють свої думки щодо тих чи інших проблем, явищ, ситуацій.

Авторські колонки обов'язково мають висвітлювати погляди впливових, яскравих, знакових людей України, виявляти і гостроту суджень, і парадоксальність мислення, і нагальність акцентів із того чи іншого приводу. Показова щодо цього авторська сторінка Андрія Куркова, яка публікується в кожному номері «Культури і життя» упродовж останніх місяців.

Другий блок. «Тема»

Дві-три (умовні і доречні) сторінки, які передбачають розгалужене та спектральне розкриття тієї чи іншої проблемної теми, нагальної і особливо важливої для культурної галузі. У рамках такого умовного блоку планується близько п'яти текстів, які розкривають обрану тему з різних кутів зору. Це й офіційна позиція Міністерства культури України, і коментарі експертів, і публіцистичні судження, й аналогії з міжнародними культурними процесами, і статистичні дані, і фотофакти.

До роботи над блоком залучається не більше двох журналістів, які збирають матеріали, коментарі і формують ґрунтовне представлення теми. Блок має бути актуальним і корисним для різних галузевих напрямків культурної сфери, що суттєво позначиться на індексі цитованості газети.

Третій блок. «Постать»

Центральні 3–4 сторінки газети – розлогі інтерв'ю (або творчий портрет) тієї чи іншої особистості, яка особливо значна в культурному контексті сьогодення. Саме розлогі інтерв'ю привертають увагу читачів. Такі матеріали не для «огляду», а для глибокого вдумливого читання і цитування.

Четвертий блок. «Полеміка»

Суто публіцистичні або мистецтвознавчі тексти з приводу певних художніх творчих процесів-явищ. Два-три автори у форматі «за» і «проти» висвітлюють ту чи іншу тему художнього життя. Сам блок – не постійний у структурі видання. Він з'являється за потреби та інформаційного приводу, коли є ґрунт для творчої полеміки.

П'ятий блок. «Процес»

Рецензії, огляди, анонси, репортажі, бліц-інтерв'ю – строката художня мапа життя України. На шести-семи шпальтах блоку висвітлюються тематичні процеси в театрі, кіно, літературі, арті, ТБ. Обсяг рецензії, репортажу, бліц-інтерв'ю від 4 до 5 тис. комп'ютерних знаків. Куратори жанрових рубрик – редактори відповідних підрозділів видавництва.

Шостий блок. «Паралелі»

Обов'язкова складова оновленого видання – зріз життя за-

хідної європейської культури: новації, персоналії, резонансні прем'єри, фестивалі, орієнтири. В окремих випадках можлива адаптація текстів західних видань з обов'язковими посиланнями на них.

Сьомий блок. «Нова країна»

Важливий акорд тижневика, що постійно нагадує про сув'язь культури і громадянського суспільства, символічно передбачений самою назвою газети – «Культура і ЖИТТЯ». Він має бути присвячений важливим загальнодержавним тенденціям, явищам і подіям – бліц-репортажі, фоторепортажі, інформація з глибинки, розповіді про сучасників, громадських активістів, представників різноманітних галузей, але неодмінно людям духовних, соціально незаангажованих, тих, хто і творить нову Українську Державу.

3.2.2. Газета «Кримська світлиця», журнали «Українська культура», «Український театр», «Музика», «Пам'ятки України», інші друковані видання

Реформування і започаткований ще 2009 року ребрендинг видань мають відбуватися в контексті запровадження PR-підтримки діяльності Міністерства культури України, планового інформування структурних підрозділів та сегментів (територіальних і вікових) відомства, а також тематичної координації видавничої діяльності у системі міністерства.

Крім того, передбачається збільшення кількості корисної інформації з цікавою та простою формою подачі; залучення дитячої та батьківської аудиторії; запровадження сучаснішого дизайну, акцентування на фото, ілюстраціях та інфографіці, ексклюзивності матеріалів.

Найважливіша складова процесу оновлення – розширення аудиторії видань: від студентського віку й вище.

3.2.3. Журнал «Театрально-концертний Київ»

«Перезавантаження» журналу можливе шляхом розширення тематики про події культури та системного збільшення мережі розповсюдження, зокрема за рахунок випуску іншомовних версій журналу. Вагому роль при цьому відіграє державно-

громадське-приватне партнерство, промовистим прикладом якого є підготовка у співдружності з Видавничим домом «Пам'ятки України» іншомовних дайджестів «Київ и не только» та «InsideKyiv».

3.3. Радіо «Контекст»

Організація цілодобового мовлення на FM-частотах з акцентом на сучасних зразках української та світової культури, що передбачає наявність відповідних тем і рубрик. Обов'язковими умовами функціонування радіостанції є музичне наповнення та єдина мова ефіру – українська.

4. Фінансове забезпечення Концепції

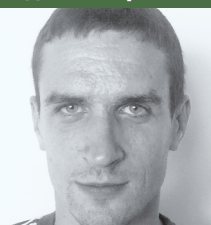
Фінансове забезпечення заходів щодо виконання Концепції здійснюється в межах видатків, передбачених за КПКВК 1801300 «Фінансова підтримка друкованих періодичних видань культурологічного та літературно-художнього напрямку» у Державному бюджеті на відповідний рік, інших джерел, не заборонених законодавством, зокрема коштів міжнародної технічної допомоги, прибутків від реклами, спонсорсько-меценатської підтримки.

Видавництвом будуть вживатися заходи для забезпечення поступового переходу від сто відсоткового фінансування з Державного бюджету до змішаної схеми фінансування із залученням коштів співзасновників видань, надходжень від комерційної діяльності, зокрема в контексті реалізації проєктів державно-громадсько-приватного партнерства.

4. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ВИКОНАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Виконання Концепції дасть змогу відновити і зміцнити існуючу матеріально-технічну базу Видавництва, створити якісний сучасний інформаційний культурологічний продукт, здатний максимально задовольнити потреби споживачів, сприяти поширенню пропаганди культури України, її традицій та звичаїв, зміцненню іміджу України на міжнародній арені, підвищити якість кадрового забезпечення, а також забезпечить фінансову стабільність роботи Видавництва.

редактор
Руслан ОНОПРІЄНКО

ПІСЛЯМОВА

■ НОВИЙ ВХІД

Національне газетно-журнальне видавництво розташоване у приміщенні за адресою: вул. Васильківська, 1. Вхід до будівлі, де працює також Національний центр Олександра Довженка, донедавна був лише один, що створювало певні незручності як для працівників видавництва, так і для гостей редакції наших видань.

Нещодавно було вирішено зробити окремий вхід у видавництво. Наш техперсонал впорався з поставленим завданням на відмінно. Один із запасних виходів переобладнали і облаштували як окремий вхід до Національного газетно-журнального видавництва. Він розташований між аптекою та колишнім магазином на вулиці Васильківська, 1.

Сподіваємося, що відтепер відвідувати редакції газети «Культура і життя», журналів «Українська культура», «Театральний Київ», «Пам'ятки України», «Український театр» і «Музика» стане значно зручніше. Чекаємо в гості!

Лого

Логотип – це візитівка видавництва.

За логотипом кожен розуміє характер та кінцеву мету діяльності конкретного суб'єкта або об'єкта, наприклад компанії, організації, приватної особи або продукту. Національне газетно-журнальне видавництво у липні ц. р. оголо-

сило конкурс на кращий проект нашого лого, адже «розгорнута книга», якою послуговуємося від початку 2011 року, символізує радше книжкове, а не газетно-журнальне видавництво.

Наразі прийом проектів завершено. Принагідно дякуємо художникам, дизайнерам, мит-

цям, – які відгукнулися на наш заклик. Пропонуємо до уваги читачів тижневика «Культура і життя» варіанти нашої нової «візитівки», надіслані на конкурс.

Кожен може висловити свої думки, міркування та зауваження на сторінках видавни-

цтва у соціальних мережах, а також: електронною адресою: nvu.kultura@gmail.com; телефоном: (044) 498-23-65, -63; факсом: (044) 498-23-64; поштою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1.

Обговорення триватиме до 15 грудня ц. р.

Газета «Культура і життя»

№ 46 (4617), 14–20 листопада 2014 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Черговий редактор

Руслан ОНОПРІЄНКО

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Роман РАТУШНИЙ

Видавнича рада

Євген БУКЕТ, Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Яніна ГАВРИЛОВА, Валерій ГРИЦЕНКО, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Олесь ЖУРАВЧАК, Наталка ІВАНЧЕНКО, Наталія КОВАЛЬ, Андрій КУРКОВ, Наталія ЛИГАЧОВА, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРІЄНКО, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ, Артем СТЕЛЬМАШОВ, Сергій СТЕПАНЮК, Ліліана ФЕСЕНКО, Антон ФІЛАТОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Інтернет-портал <http://uaculture.com>

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНІЙ

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф»,

м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Тел.: (044) 581-68-15

e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498-23-64; +38 (098) 335-99-94

Редакція не публікує колективні листи та звернення. Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2014

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2015 р.:
півріччя – 89,19 грн; 3 місяців – 45,42 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 10 000

Ціна
договірна

